

1. Azərbaycanda ekoloji problemlərin yaranma səbəblərindən deyil;

- nəqliyyatın inkişafı
- √ toxuculuğun inkişafı;
- neft hasilatı;
- pambıqçılığın inkişafı;
- dağ-mədən sənayesinin inkişafı;

2. Azərbaycanın ekoloji vəziyyəti və problemləri fənninin predmeti:

- √ təbii və antropogen təsirlərdən ətraf mühitə vurulan zərərlərin azaldılması yollarının tapılması;
- təbii proseslər nəticəsində yaranan ekoloji zərərin hesablanması;
- bioloji müxtəliyinin qorunması və təbiətdən istifadənin səmərəli təşkili.
- ekoloji təhlükəsizliyin təmini;
- antropogen təsir faktorlarının tapılması;

3. Fənnin tədqiqat metodları:

- √ müşahidə və analitik;
- balans.
- subyektiv;
- alternativ;
- iqtisadi-riyazi;

4. Fənnin başlıca məqsədidir:

- buraxıla bilən qatılıq hədlərinin müəyyənəşdirilməsi;
- ekoloji tarazlığın təmini.
- √ ekoloji problemlərin həlli yollarının tapılması;
- ekoloji problemlərin yaranma tarixinin öyrənilməsi;
- ətraf mühitə zərərli təsirin qiymətləndirilməsi;

5. Azərbaycanın ekoloji problemlərin yaranmasının başlıca təbii amilləri:

- √ təbii şərait və resursları;
- bitki və heyvanat aləmi.
- təbii-coğrafi şəraiti;
- iqlim;
- ərazinin coğrafi mövqeyi;

6. Azərbaycanda ekoloji problemlərin yaranma tarixi;

- √ XX əsrin II yarısı;
- XXI əsrin əvvəlləri.
- 1941-1945-ci illər;
- XX əsrin I yarısı;
- XIX əsrin II yarısı;

7. Azərbaycanda antropogen landsaftın daha az yayıldığı ərazi?

- √ Ceyrançöl-Acınohur
- Şirvan düzü
- Gəncə-Qazax düzü
- Qanux-əyriçay vadisi
- Qarabağ düzü

8. Azərbaycanda gərgin ekoloji vəziyyətin müşahidə edildiyi ərazilər?

- ✓ Kür-Araz, Abşeron-Qobustan
- Lənkəran, Dağlıq Şirvan
- Qanux-Əyriçay, Gəncə-Qazax
- Samur-Dəvəçi, Kür-Araz
- Naxçıvan, Ceyrançol-Acınohur

9. Azərbaycanın dağlıq rayonları üçün səciyyəvi olan ekoloji problemlər? 1. Meşələrin qırılması 2. Suyun radioaktiv maddələrlə çirklənməsi 3. Qoruqların sayının azalması 4. Torpaqların şoranlaşması 5. Torpaqların eroziyası

- 3.5
- 1.4
- ✓ 1.5
- 2.4
- 3.4

10. Azərbaycanda həyata keçirilən hansı tədbir ətraf mühitin çirklənməsini azaldır?

- əkinçilikdə mineral gübrələrdən geniş istifadə edilməsi
- suvarma kanalları şəbəkəsinin genişləndirilməsi
- ✓ İES-lərdə istifadə olunan mazutun təbii qazla əvəz olunması
- əksər sənaye müəssisələrinin abşeronda cəmlənməsi
- Dağ-mədən sənayesinin sürətlə inkişaf etdirilməsi

11. Azərbaycanda ekoloji krizisin obyektiv səbəbləri?

- doğru cavab yoxdur
- texnoloqiyalardan səmərəli istifadə
- təbiətdən səmərəli istifadə və onun bərpası
- təbii resursların şəxsi mülkiyyət hüququ
- ✓ təbii resursların tükənməsi və təbii fəlakətlər

12. Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyin qorunub saxlanması üçün lazımdır:

- ✓ Xəzərin bioloji resurslarının qorunması.
- təbii ekosistemlərə intensiv təsirlər;
- ətraf mühitin çirklənməsinin təhlükəsizlik dərəcəsinin qiymətləndirilməməsi
- təbii resurslardan istifadənin genişləndirilməsi;
- təbiətdən istifadənin səmərəli təşkili problemləri;

13. Ekoloji təhlükəsizliyin dövlət təminatına aid deyil:

- ✓ təbiətdən səmərəsiz istifadə.
- konstitusiyaya;
- qanunlar normativlər;
- dövlətin hüquq və vəzifələri;
- dövlət siyasəti;

14. Ekoloji təhlükəsizliyin təmini üçün lazımdır:

- torpaq və su resurslarından istifadənin genişləndirilməsi;
- doğru cavab yoxdur.
- ✓ təbii ekolojiasistemdə təsərrüfat və b. fəaliyyətin zərərli təsirinin qarşısının alınması;
- təbii resursların səmərəsiz istifadəsi;
- biomüxtəlifliyin qorunub saxlanmaması;

15. Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyin təmin olunmasının başlıca məqsədi:

- ✓ təbii ekosistemlərin qorunması;
- heyvanat aləminin qorunması.
- torpağın qorunması ;

- atmosferin qorunması;
- meşələrin qorunması;

16. Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyi təmin olunmasının başlıca məqsədlərindən deyil:

- √ təbiətdən kortəbii istifadə.
- təbiətdən istifadənin səmərəli təşkili;
- təbii ekosistemlərin qorunması;
- zərərli fəaliyyətin mənfi ekoloji təsirlərin azaldılması;
- biomüxtəlifliyin qorunması;

17. Azərbaycanda ekoloji problemlərin başlıca qlobal səbəbləri:

- səhralaşma;
- doğru cavab yoxdur.
- √ istiləşmə;
- kənd təsərrüfatının kimyalaşdırılması;
- Xəzərin səviyyə tərəddüdü;

18. Ekoloji proseslər səbəbindən yaranmır:

- aşırma;
- sel;
- √ zəlzələ.
- sürüşmə;
- eroziya;

19. Azərbaycanda texnogen landşaftların daha çox rast gəldiyi regionlar?

- Ön Qafqaz, Naxçıvan
- Naxçıvan, Kür-Araz
- √ Abşeron, Kiçik Qafqaz
- Lənkəran, Naxçıvan
- Lənkəran, Böyük Qafqaz

20. Azərbaycanda sellərin mənfi ekoloji nəticələrinə qarşı aparılan əsas mübarizə yolları?

- √ sellərə qarşı bəndlər yaratmaq, yamacları bitki örtüyü ilə bərkitmək
- doğru cavab yoxdur
- çay yatağının genişləndirmək, kanallar çəkmək
- kollektor-drenaj sistemi yaratmaq
- çaylardan suvarma kanalları çəkmək, ətraf əraziləri terraslaşdırmaq

21. Azərbaycanda ekoloji gərginliyin çox olduğu ərazilər?

- √ Abşeron və Gənub-Şərqi Şirvan
- Qonaqkənd və Qarabağ düzü
- Acınohur və Qarabağ sıra dağları
- Talış dağları və Lənkəran ovalığı
- Vulkanik yayla və Gəyən düzü

22. Azərbaycanda ekoloji təhlükəsizliyin pozulma səbəbləri:

- √ sənayenin kənd təsərrüfatının və nəqliyyatın intensiv inkişafıdır;
- torpaq və bitki ehtiyatlarından istifadədir.
- təbiətdən istifadənin ödənişlidir;
- təbii resursların kompleks istifadəsidir;
- təbiətdən səmərəli istifadədir;

23. Azərbaycanda ətraf mühitin başlıca çirklənmə mənbələrindən biridir:

- √ neft sənayesi
- su nəqliyyatı.
- tikiş-trikotaj istehsalı;
- yeyinti sənayesi;
- yüngül sənaye;

24. Araz çayını daha çox çirkləndirən ölkə:

- Azərbaycan;
- Gürcüstan;
- √ Ermənistan;
- Türkiyə ;
- İran;

25. Atmosferin mühafizəsi tədbirləri sisteminə aiddir

- üzvü yanacaqlardan geniş istifadə;
- doğru cavab yoxdur;
- √ aztullantılı və tullantısız texnoloqiyların və təmizləyici qurğuların tətbiqi
- emal prosesinin təkmilləşdirmək;
- yanacaq qənaətli istifadəsi;

26. Atmosferin mühafizəsi tədbirləri sisteminə aid deyil:

- tullantıların utilizasiyası;
- tullantısız texnoloqiylarının tətbiqi;
- təmizliyici qurğuların tətbiqi;
- sanitariya-qoruyucu yaşıllıq sahələrinin salınması;
- √ mövcud texnoloqiylarla istehsalın genişləndirilməsi ;

27. Azərbaycanda atmosfərə ən çox atılan kimyəvi maddələr :

- √ karbohidroqlenlər;
- dəm qazı;
- ammoniyak;
- sulfat turşusu;
- benzopirenlər;

28. Atmosferin fiziki çirklənmə növlərindən deyil:

- √ qaz-toz hissəcikləri ;
- səs-küy;
- elektromaqnit şüaları.
- şüalanma;
- vibrasiya;

29. Atmosferin fiziki çirklənmə növləri aşağıdakılardır:

- kimyəvi qarışıqlar;
- zəhərli qazlar;
- √ səs-küy, şüalanma;
- ağır metal duzları;
- zərərli tozlar;

30. Atmosferin çirklənmə növlərindən deyil :

- √ bioloji ;
- doğru cavab yoxdur;
- fiziki;

- mexaniki;
- kimyəvi;

31. Atmosferin əsas çirklənmə növlərindən biridir:

- √ kimyəvi ;
- bioloji;
- gübrələr;
- bitki sporeləri
- bakteriyalar;

32. Atmosferin kimyəvi çirklənmə növlərindən deyil:

- azot oksidləri;
- hidroqen-sulfid;
- √ səs-küy və vibrasiya;
- zəhərli qazlar;
- ağır metal ionları;

33. Atmosferin kimyəvi çirklənmə növləridir:

- radioaktiv şüalar;
- doğru cavab yoxdur;
- √ zəhərli qaz-toz hissəcikləri;
- səs dalğaları;
- ehtizaz dalğaları;

34. Atmosferin çirklənmə səbəblərindən deyil:

- köhnə avtomobillər;
- təmizləyici qurğuların zəif tətbiqi;
- √ qaz-toz tutucu qurğuların geniş tətbiqi
- ekoloji normaların nəzərə alınmaması;
- köhnəlmiş texnologiyalar;

35. Azərbaycanda atmosferin çirklənmə mənbələrindən biridir:

- √ neft emalı müəssisələri;
- meşə və ağac emalı sənayesi.
- dağ-mədən sənayesi;
- qara metallurgiya kombinatı;
- tərəvəzçiliyin inkişafı;

36. Atmosferin çirklənmə səbəblərindən biridir:

- √ köhnə avtomobillər;
- qaz-toz tutucu qurğuların geniş tətbiqi;
- doğru cavab yoxdur
- tramvay və trolleybuslardan geniş istifadə
- tullantıların kompleks emalı;

37. Azərbaycanda atmosferin çirklənmə mənbələrindən deyil:

- √ dağ-mədən sənayesi;
- kimya sənayesi
- istilik elektrik stansiyaları.
- əlvan metallurgiya;
- avtomobil nəqliyyatı;

38. Azərbaycanda atmosferin başlıca çirklənmə mənbələri:

- √ sənaye müəssisələri və avtomobil nəqliyyatı;
- sənaye sahələri və kənd təsərrüfatı.
- bərk formalı tullantılar;
- dağ-mədən işləri;
- kənd təsərrüfatı;

39. Çirkab suların təmizlənmə üsullarındandır:

- √ kimyəvi,bioloji;
- doğru cavab yoxdur;
- bioloji, fiziki;
- üzvü, bioloji;
- fiziki-üzvü;

40. Çirkab suların təmizlənmə üsullarından deyil:

- √ fiziki ;
- doğru cavab yoxdur ;
- mexaniki;
- kimyəvi;
- bioloji;

41. Su hövzələrinin mühafizəsi yollarından deyil:

- √ sudan səmərəsiz istifadə.
- sudan istifadə haqqının tətbiqi;
- cərimə sanksiyalarının tətbiqi;
- sulardan təkrar istifadə;
- dövriyyə su sisteminin yaradılması;

42. Azərbaycan göllərini daha çox çirkləndirən maddələr:

- √ neft məhsulları və üzvü birləşmələr ;
- doğru cavab yoxdur;
- kimyəvi aktiv maddələr;
- mikroelementlər və duzlar;
- ağır metal ionları

43. Təbii göllərimiz hansı çirklənmə növlərinə məruz qalır:

- üzvü və mexaniki;
- mexaniki və fiziki;
- √ üzvü və kimyəvi;
- fiziki və üzvü;
- kimyəvi və fiziki;

44. Abşeron göllərinin başlıca çirklənmə mənbələri:

- √ məişət və neft sənaye çirkablarıdır ;
- ətrafında turizmin inkişafıdır;
- yüngül sənaye çirkablarıdır;
- yeyinti sənayesi çirkablarıdır;
- qara və əlvan metallurqiya sənayesi çirkablarıdır;

45. Təbii dağ göllərinin başlıca çirklənmə mənbəyi:

- √ turizmin inkişafıdır ;
- ətrafında əkinçiliyin inkişafıdır;
- doğru cavab yoxdur;

- quşçuluğun inkişafıdır;
- balıqçılığın inkişafıdır;

46. Çirklənmiş çayların mənfi ekoloji nəticələri:

- heyvandarlıq və üzümçülüyədir
- sənaye və heyvandarlıqadır
- ✓ insan sağlamlığı və torpaq sahələrindədir;
- sənaye qurğularınadır;
- otlaq sahələrindədir;

47. Daxili çayları daha çox çirkləndirir:

- qara və əlvan metallurqiya çirkab suları;
- yeyinti və sənaye çirkabları;
- məişət və yüngül sənaye çirkabları;
- kimya və yeyinti sənaye çirkabları;
- ✓ dağ-mədən və məişət çirkabları;

48. Azərbaycanın təbii su mənbələrinin çirklənmə amillərindəndir:

- ✓ istehsalat və məişət suları;
- su ehtiyatlarından sənayedə səmərəli istifadə;
- sulardan səmərəli istifadə;
- sulardan səmərəsiz istifadə;
- doğru cavab yoxdur;

49. Kür çayı üzərində tikilmiş kaskad SES-in ətraf mühitə təsirinin mənfi nəticələri?

- ✓ şoranlıqlar atılmış, tuqay meşələri məhv olmuşdur
- çayın nəqliyyat əhəmiyyəti artmışdır
- doğru cavab yoxdur
- ətraf iqlim şəraitində əhəmiyyətli dəyişiklik baş vermişdir
- suvarma əkinçiliyinə mənfi təsir etmişdir

50. Azərbaycanda səhrələşmə prosesinin sürətlənməsinə təsir edən amillərdir? 1.təkrar şoranlaşma 2.iqlimin quraqlaşması 3.meşə sahələrinin artırılması 4. kollektor-drenaj şəbəkəsinin genişlənməsi

- 2.4
- 1.4
- ✓ 1.2
- 1.3
- 2.3

51. Kür çayını daha çox çirkləndirən ölkələr:

- ✓ Gürcüstan, Ermənistan;
- Azərbaycan Türkiyə ;
- Azərbaycan, Gürcüstan;
- Ermənistan;Türkiyə
- Türkiyə; Gürcüstan

52. Azərbaycan ərazisində Kür çayını çirkləndirən şəhərlər:

- ✓ Gəncə, Minqəçevir, Yevlax;
- Gəncə, Zərdab, İmişli;
- Minqəçevir, Salyan, Qazax;
- Şirvan, Göyçay, Ucar;
- Kürdəmir, Şəmkir, Şirvan;

53. Azərbaycan təbii göllərinin iqtisadi əhəmiyyəti yoxdur:

- duz hasilatında;
- su təchizatında;
- √ suvarmada ;
- balıqçılıqda;
- rekreasiyada;

54. Azərbaycan daxilində ən çox çirklənmiş çaylar:

- Gəncəçay və Köndələnçay;
- Filizçay və Dəmiraparançay;
- √ Qoşqarçay və Filizçay;
- Qusarçay və Lənkərançay;
- Pirsaatçay və Göyçay;

55. Oxçuçayın başlıca çirkləndiriciləri hansılardır?

- radioaktiv tullantılar;
- makroelementlər;
- √ mis və molibden ;
- civə və qurğuşun;
- neft məhsulları;

56. Kür çayı daha çox çirklənir?

- √ neft məhsulları və üzvü birləşmələrlə;
- suvarmadan qayıdan sularla;
- radioaktiv tullantılarla;
- kimyəvi aktiv maddələrlə;
- səthi aktiv maddələrlə;

57. Araz çayı ən çox çirklənir?

- √ mis və molibdenlə ;
- neft məhsulları ilə;
- civə və arsenlə;
- mikroelementlərlə;
- üzvü birləşmələrlə;

58. Azərbaycan tranzit çaylarının çirklənmə səbəbləri:

- √ qonşu ölkələrin sənaye və məişət çirkəbləri;
- doğru cavab yoxdur;
- qonşu ölkələrdə təmizləyici qurubulardan səmərəli istifadə;
- qonşu ölkələrdə sulardan səmərəsiz istifadə;
- kənd təsərrüfatının inkişafı;

59. Azərbaycanın təbii su mənbələrinin çirklənmə amillərindən deyil:

- √ kənd təsərrüfatının inkişafı;
- təmizləyici qurğuların azlığı;
- şəhərlərin inkişafı;
- kommunal-məişət çirkəbləri;
- sənayenin inkişafı;

60. Xəzərdə köçəri quşların mühafizə olunduğu qoruqlar:

- √ Qızılağac;
- Hirkan;

- Şirvan;
- Qobustan;
- Şahdağ;

61. Xəzərə ən çox çirkab axıdan Azərbaycan çayı :

- √ Kür çayı ;
- Samur ;
- Lənkərançay;
- Araz çayı;
- Qudyalçay ;

62. Xəzərə ən çox çirkab gətirən çay?

- Terek çayı;
- Lənkəran çayı;
- √ Volqa çayı;
- Kür çayı;
- Samur çayı;

63. Mingəçevir su anbarının ekoloji-iqtisadi əhəmiyyəti?

- selliloz-kağız istehsalı,suvarma
- √ suvarma, uçuz enerji istehsalı, Kürün axınının tənzimlənməsi
- balıqçılıq, gəmiçilik, çayın axın sürətinin artması;
- doğru cavab yoxdur
- quşçuluq, balıqçılıq, enerji istehsalı

64. Azərbaycanın daha çox çirkələnmiş çayları? 1.Ağstafaçay; 2.Qanuxçay; 3. Oxçuçay; 4.Samurçay; 5.Araz çay; 6.Qudyal çay

- √ 1,3,5
- 3,4,6
- 2,3,4
- 1,2,3
- 4,5,6

65. Azərbaycanda yerləşən ən böyük artezin hövzəsi və ondan istifadə olunmamasının səbəbi?

- √ Kür-Araz ovalığı-şor Sulu olması
- Gəncə-Qazax düzü çox dərinədə yerləşməsi
- doğru cavab yoxdur
- Qanux-Əyriçay vadisi-duzlu olması
- Arazboyu düzənlik-ehtiyatının tam öyrənilməsi

66. Azərbaycanda suvarmanın ekoloji nəticələri?

- bitki və heyvanat aləminə mənfi təsirlər
- doğru cavab yoxdur
- buxarlanmanın azalması
- √ torpaqların şoranlaşması
- yağıntıların artması

67. Azərbaycanda sellərin və daşqınların tez-tez müşahidə olunduğu çaylar? 1.Qanux; 2.Şinçay; 3.Tərtərçay; 4.Kürəkçay; 5.Kişçay 6,Lənkərançay:

- 3,5,6
- 3,4,6
- 2,3,6
- 1,2,6
- √ 2,4,5

68. Azərbaycanca ekoloji təmiz ən böyük yeraltı su ehtiyatları yerləşir?

- √ Qusar maili düzənliyində
- Şollar Mil düzündə
- Gəncə-Qazax düzündə
- Lənkəran ovalığında
- Arazboyu düzənlikdə

69. Xəzərin ən çox çirklənmiş sahələri:

- √ Bakı buxtası və Neft daşları;
- Çilov və Qum adaları;
- Neft daşları və Neftçala sahilləri;
- Bakı və Xaçmaz sahilləri;
- Sumqayıt və Lənkəran sahilləri;

70. Xəzərin səviyyə təbəddüdünün başlıca səbəbləri:

- sürüşmələr;
- tektonik proseslər və çirklənmə;
- √ iqlim və tektonik proseslər ;
- çirklənmə;
- zəlzələlər;

71. Xəzər daha çox çirklənmişdir?

- √ karbohidrogenlərlə;
- mikroelementlərlə;
- duzlar və turşularla ;
- metallurjiya sənaye çirkab suları ilə;
- məişət çirkab suları ilə;

72. Xəzərin başlıca resursları aşağıdakılardır:

- √ mineral, bioloji;
- maqnezium, su;
- rekreasiya, duz;
- bioloji, fiziki;
- mineral, nəqliyyat;

73. Xəzər daxilində yaradılmış milli park hansıdır:

- Gürgün;
- Qobustan;
- √ Abşeron;
- Kaspi ;
- Xvalin;

74. Xəzər sahillərinin ekoloji cəhətdən əhəmiyyəti nədədir:

- qabarma-çəkilmə elektrik stansiyasının tikilməsində;
- suvarma kanallarının çəkilməsində;
- √ turizmin inkişafında;
- sənaye sahələrinin yerləşdirilməsində ;
- kənd təsərrüfatının inkişafında ;

75. Bakı buxtasının ekoloji vəziyyətinin kəskinləşməsinin səbəbləri:

- neftayırma zavodlarıdır;

- kimya sənayesi çirkəblərdir;
- √ neft hasilatı və məişət çirkəblərdir;
- doğru cavab yoxdur;
- dəniz nəqliyyatıdır

76. Xəzərin çirklənməsinin yaratdığı ekoloji problem:

- √ bioloji resursların azalması;
- doğru cavab yoxdur
- mineral resursların hasilatında çətinlik;
- su nəqliyyatında çətinliklər;
- sahil torpaqlarının şoranlaşması;

77. Xəzərin çirklənməsinin mənfi ekoloji nəticələri:

- √ balıq ehtiyatlarıdır;
- su bitkilərinədir;
- neft hasilatıdır;
- duz ehtiyatlarıdır;
- molyuskalardır;

78. Xəzərin ekoloji problemlərinə dair birinci Beynəlxalq Konfrans çağırılmışdır:

- √ 1991-ci ildə ;
- 1995-ci ildə;
- 1993-cü ildə;
- 1992-ci ildə;
- 1990-cı ildə;

79. Xəzər ekosisteminin vəziyyəti asılıdır :

- √ sənaye və məişət çirkəb sularından ;
- doğru cavab yoxdur;
- dəniz nəqliyyatının inkişafından;
- mineral resurslardan;
- bioloji resurslardan;

80. Yuxarı Qarabağ və Yuxarı Şirvan kanallarından istifadənin mənfi ekoloji nəticələri?

- √ torpaq şoranlaşması
- doğru cavab yoxdur
- torpaq eroziyası
- torpaq deqradasiyası
- torpaq sürüşməsi

81. Xəzər dənizinin müasir problemləri aşağıdakılardır?

- √ bioloji, ekoloji və səviyyə təbəddüdü
- səviyyə təbəddüdi və dənizin dibinin çökməsi
- buxarlanmanın artması, sahil xətlərinin abraziyasının azalması
- bioloji və mineral resurslardan səmərəli istifadə
- Suyun şoranması, quruma təhlükəsi

82. Azərbaycanda səhrələşmənin izləri hiss olunur:

- Gəncə-Qazax düzündə;
- Samur-Dəvəçi ovalığında ;
- Mil düzündə;
- Qarabağ düzündə;
- √ cənub-şərqi Şirvan düzündə;

83. Azərbaycan torpaqlarına intensiv antropogen təsir səbəb olmuşdur:

- √ torpaq örtüyünün zədələnməsi və çirklənməsinə;
- torpağın humus qatının optimallaşmasına;
- torpağın mexaniki tərkibinin dəyişməsinə;
- bitkilərin növ tərkibinin dəyişməsinə ;
- torpağın məhsuldarlığının artmasına ;

84. Şoranlaşmış torpaqlar daha çox rast gəlinir:

- Abşeron -Qobustanda;
- Qarabağ və Haramı düzlərində;
- Lənkəran ovalığında;
- Samur-Dəvəçi ovalığında;
- √ Kür-Araz ovalığında;

85. Azərbaycanda su eroziyası intensiv gedir:

- dağ meşələrindən;
- ovalıqlarda;
- düzən meşələrində;
- Gəncə-Qazax düzündə;
- √ dağlıq ərazilərdə;

86. Azərbaycanda torpaq sürüşməsinin intensiv olduğu yer:

- √ Yan silsilə;
- Murovdağ;
- Qarabağ sıra dağları;
- Dərələyəz ;
- Qoşqar dağı;

87. Azərbaycanda külək eroziyasına məruz qalır:

- √ Abşeron və Cənub-Şərqi Şirvan ;
- Qanıx-Əyriçay vadisi;
- Salyan düzü;
- Acınohur;
- Arazboyu düzənliklər;

88. Torpaq ehtiyatlarının mühafizə yollarındandır: 1. Meliorasiya; 2. Kimyalaşdırma; 3. İrriqasiya; 4. Bedləndləşmə; 5. Torpağın keyfiyyət qiymətləndirilməsi. 6.Rekultivasiya.

- 4, 5, 6;
- 3, 4, 5;
- √ 1, 5, 6 ;
- 1, 2, 5;
- 2, 3, 6;

89. Torpaq ehtiyatlarının mühafizə yollarından deyil:

- √ intensiv istifadə ;
- torpağın bonitet qiymətləndirilməsi;
- torpaq kadastrı;
- fitomeliorasiya;
- rekultivasiya;

90. Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəbləri:

- √ eroziya və şoranlaşma;
- deflyasiya və əlverişli su keçirmə;
- eroziya və humusun artması;
- aşınma və mexaniki tərkibinin dəyişməsi;
- humus qatının dəyişməsi;

91. Azərbaycanın torpaq fondunun sıradan çıxması səbəblərindən deyil:

- sürüşmə;
- çirklənmə;
- √ torpağın terraslaşdırılması.
- eroziya ;
- şoranlaşma;

92. Azərbaycan torpaqlarına intensiv antropogen təsir səbəb olmuşdur:

- torpağın mexaniki tərkibinin dəyişməsinə;
- torpağın humus qatının optimallaşmasına;
- √ torpaq örtüyünün zədələnməsi və çirklənməsinə;
- torpağın məhsuldarlığının artmasına ;
- bitkilərin növ tərkibinin dəyişməsinə ;

93. Lənkəran-Astara İR-da torpaqların çirklənmə səbəbi:

- çayçılıqdır;
- taxılçılıqdır;
- √ tərəvəzçilikdir;
- suvarmadır;
- sitrus meyvəçiliyidir;

94. Azərbaycanda radioaktiv elementlərlə çirklənmiş torpaq sahələri:

- √ Abşerondadır;
- Ceyrançöldədir;
- Lənkəran ovalığında;
- Mil-Muğan düzündədir;
- cənubi şərq Şirvandır;

95. Azərbaycanda geokimyəvi anomal torpaq sahələrinin yaranma səbəblərindən deyil:

- √ torpaq eroziyası;
- kimya sənayesi tullantıları;
- əlvan metallurgiya tullantıları;
- dağ-mədən tullantıları;
- neft sənayesi tullantıları;

96. Azərbaycan torpaqlarının dedredasiyası səbəblərindəndir:

- √ yol, kanal, su anbarları tikintisi;
- torpaq qoruyucu tədbirlər;
- torpaqların rekultivasiyası;
- torpaqların meliorasiyası;
- meşəsalma;

97. Azərbaycanın torpaq resurslarının təbii ekoloji problemlərinin yaranma səbəbləri:

- √ geoloji quruluş və mexaniki tərkibi;
- normal turşuluğu;
- hava keçirmə qabiliyyəti;
- təbii bitki örtüyü;

- məhsuldarlıq;
98. Tuqay meşələrinin mühafizə olunduğu qoruq:
- √ Qarayazı qoruğu;
  - Hirkan qoruğu;
  - Altıağac qoruğu ;
  - Türyançay qoruğu;
  - Bəstiçay qoruğu;
99. Respublikamızın təbii-ekoloji şəraitinin və təsərrüfatının formalaşmasına Xəzər dənizinin təsiri? 1.suvarma əkinçiliyinin inkişafına şərait yaradır; 2. iqlimə yumşaldıcı təsir göstərir 3.dağəmələgəlməni sürətləndirir 4.müxtəlif sənaye sahələrinin inkişafına imkan yaradır 5.tropik hava kütləsinin qarşısını alır 6.Nəqliyyat və ticarət əlaqələrinə əlverişli şərait yaradır
- √ 2,4,6
  - 2,5,6
  - 3,4,5
  - 2,3,5
  - 1,2,4
100. Xəzərin səviyyəsinin qalxmasının Azərbaycanda yaratdığı problemlər? 1.torpaqların su altında qalması 2.suvarma işlərinin çətinləşməsi 3.istehsal və sosial obyektlərin dağılması 4.dəniz nəqliyyatının fəaliyyətinin çətinləşməsi 5. qrunt sularının səviyyəsinin qalxması
- √ 1,3,5
  - 2,4,5
  - 2,3,4
  - 1,3,4
  - 1,2,5
101. Azərbaycan meşələrinə müasir antropogen təsir baş verir :
- √ turizmin inkişafından;
  - doğru cavab yoxdur ;
  - sanitariya kəsilmədən;
  - açıqlığın inkişafından;
  - heyvanların normal otarılmasından;
102. Tuqay meşələrinin kəsilməsinin mənfi ekoloji nəticələrindəndir :
- torpaq eroziyası;
  - torpağın sürüşməsi;
  - √ torpaqların şoranlaşması;
  - qrunt suların səviyyəsinin qalxması;
  - qrunt sularının səviyyəsinin aşağı düşməsi;
103. Dağ meşələrinin qırılmasının mənfi ekoloji nəticələri:
- √ eroziya və sürüşmə;
  - yeraltı suların səviyyəsinin artması;
  - bitki növlərinin artması;
  - meşə heyvanlarının çoxalması;
  - doğru cavab yoxdur;
104. Azərbaycanın dağ meşələrinin qırılmasının yaratdığı mənfi ekoloji nəticələrdən deyil:
- √ meşə bəpa işləri.
  - eroziya;
  - yeraltı suların səviyyəsinin aşağı düşməsi ;
  - uçqun;
  - sürüşmə;

105. Azərbaycanca meşələrin mühafizə yollarına aid deyil:

- meşələrin qoruq elan edilməsi;
- yasaqlıq elan olunması;
- ✓ meşələrin nizamsız qırılması;
- meşə bərpa işləri;
- süni meşələrin salınması;

106. Türyançay qoruğunda mühafizə olunan ağac növləri:

- Eldar şamı və Çinar ;
- palıd və vələs ;
- fısdıq və cökə;
- qovaq və söyüd;
- ✓ ardıc və saqqız ağacları;

107. Hirkan milli parkında qorunur:

- Eldar şamı ;
- ✓ III dövrün relikt bitkiləri;
- Qaraçöhrə və Qafqaz xurması;
- IV dövrün bitkiləri ;
- Paleogen dövrünün relikt bitkiləri;

108. Azərbaycanda ilk yaradılmış qoruqlardır:

- Qızılağac, Hirkan; Bəsitçay ;
- Göy-göl; Şirvan; Hirkan;
- ✓ Göy-göl; Zaqatala; Qızılağac;
- Zaqatala; Pirqulu; Qobustan;
- Zaqatala, Pirqulu, Qobustan;

109. Şirvan Milli Parkında mühafizə olunur:

- quşlar;
- marallar;
- cüyürlər;
- ✓ ceyranlar;
- dağ keçiləri;

110. Sənaye tullantıları ilə çirklənən torpaqların yayıldığı ərazilər?

- Böyük Qafqazın şimal-şərqi, Lənkəran, Naxçıvan
- Şərur-Ordubad, Arazboyu, Lənkəran
- ✓ Abşeron, Cənub-Şərqi Şirvan, Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacı
- Daşkəsən, Böyük Qafqazın cənub yamacı, Lənkəran
- Talış dağları, Ceyrançöl, Acınohur

111. Azərbaycanda rekultivasiya tədbirlərinin həyata keçirilməsi zəruri olan ərazilər? 1. Abşeron neftlə çirklənmiş əraziləri 2. Subalp və alp çəmənlikləri 3. Gənub-Şərqi Şirvanın neftlə çirklənmiş sahələri 4. Böyük və Kiçik Qafqazın orta dağlığı 5. Daşkəsənin dağ-mədən sənayesi ilə pozulmuş landsaftları 6. Muğan və Şirvanın boz-çəmən torpaqları

- 2,3,6
- ✓ 1,3,5
- 2,3,6
- 1,4,5
- 2,4,6

112. Azərbaycanda şoranlaşmanın qarşısının alınmasında böyük rol oynayan təsərrüfat obyektini?

- çayların üzərindəki bəndlər
- Araz su qovşağı
- ✓ Baş Şirvan kollektoru
- Yuxarı Qarabağ kanalı
- Mingəçevir su anbarı

113. Azərbaycanda rekultivasiya və meliorasiyaya daha çox ehtiyacı olan regionlar?

- Naxçıvan, Quba-Xaçmaz
- ✓ Abşeron, Aran
- Şəki-Zaqatala, Abşeron
- Dağlıq Şirvan, Gəncə-Qazax
- doğru cavab yoxdur

114. Azərbaycanda səhrələşmə proseslərinə daha çox məruz qalan ərazilər? 1.Küdrü-Şirvan; 2.Qanux-Əyriçay; 3.Kür-Araz; 4.Qarabağ

- ✓ 1.3
- 2.3
- 1.2
- 1.4
- 2.4

115. Turizm üçün əsasən nədən istifadə olunmalıdır?

- ✓ milli parklardan
- yasaqlıqlardan
- biosfer qoruqlarından
- süni meşələrdən
- qoruqlardan

116. Qoruqlarda ekosistemlərin deqredasiyasına aid deyil:

- ✓ Elmi tədqiqatlar
- Qoruq ərazisində təbii resurslardan istifadə.
- Yanğın təhlükəsizliyi qaydalarının pozulması.
- Qoruğa üçün yad növlərin qoruğa daxil olması.
- Turizmin inkişafı.

117. Qoruq ekosisteminə mənfi təsir etmir:

- ✓ Rekreasiya əhəmiyyətli ərazilərin mühafizəsi
- Maldarlığın inkişafı
- Əkinçiliyin inkişafı
- Kənd təsərrüfatının inkişafı
- Arıçılığın inkişafı

118. Qoruq ekosisteminə mənfi təsir edən amillərdən deyil?

- ✓ qoruq ərazisində yaşıllıq zonalarının artırılması
- qoruq əraziləri ətrafında əhalinin artması
- brokionerlik
- arıçılıq
- qoruq ərazilərinə yaxın magistral yolların çəkilməsi

119. Elm, mədəniyyət və təsərrüfat üçün müstəsna əhəmiyyəti olan dövlət tərəfindən mühafizə edilən ərazilər və ya akvatoriyalar adlanır

- ✓ qoruq
- yasaqlıqlar
- ovçuluq təsərrüfatı

- heç biri
- milli park

120. Qoruqlar hansı məqsədlə yaradılır?

- √ genetik fondun növlərini mühafizə etmək
- radiasiya fonunu azaltmaq
- yaşlılıqları artırmaq
- ekoloji sistemi dəyişdirmək
- yeni istehsal sahələri yaratmaq

121. Tuqay meşələri harada yerləşir ?

- √ Kürçayı sahilində
- Turyançay sahilində
- Kürçayı mənəbində
- Qabırçı çayı sahilində
- Araz çayı vadisində

122. Şirvan və Ağgöl milli parkları neçənci ildə yaradılmışdır ?

- √ 5 iyul 2003-cü ildə
- 1 yanvar 2000-ci ildə
- 6 fevral 2004-cü ildə
- milli park statusu verilməyib
- 7 avqust 2005-ci ildə

123. Endemik ağac növü hansı qoruqda mühafizə olunur ?

- √ Eldar şamı qoruğunda
- Bəsitçay qoruğunda
- Abşeron qoruğunda
- Qobustan qoruğunda
- Hirkan qoruğunda

124. Eyni adlı körfəzdə yerləşən qoruq hansıdır ?

- √ Qızılağac qoruğu
- Pirallahı adası
- Qarayazı qoruğu
- Şirvan milli parkı
- Xəzər buxtası

125. İşğal zonasında olan ərazidə yerləşir?

- √ Bəsitçay qoruğu
- Pirqulu qoruğu
- Hirkan qoruğu
- Qobustan qoruğu
- İlisu qoruğu

126. Qədim yazılı mədəniyyət abidələri hansı qoruq ərazisindədir ?

- √ Qobustan
- İçərişəhər
- Şamaxı
- Altıağac
- Pirqulu

127. Milli parklar nə ilə fərqlənir?

- √ insanların gəlib-gəlməsinə icazə verilir
- tam qapalı saxlanılır
- heyvan və bitki qorunur
- heç nə qorunmur
- hər nə varsa qorunur

128. Yasaqlıq nəyə deyilir?

- √ müəyyən ərazinin hər hansı bir komponenti qorunur
- ərazi milli parklara uyğunlaşır
- ancaq əhali tərəfindən qorunur
- dövlət nəzarətçiləri tərəfindən qorunur
- bir neçə komponent qorunur

129. Azərbaycanda neçə qoruq, neçə yasaqlıq var?

- √ 11 qoruq, 24 yasaqlıq
- 20 qoruq, 10 yasaqlıq
- qoruq yoxdur, 8 yasaqlıq
- 8 qoruq, 20 yasaqlıq
- 10 qoruq, 15 yasaqlıq

130. Azərbaycanda hansı komponentlər daha çox qorunur?

- √ bitki və heyvanat aləmi
- atmosfer havası
- su hövzələri
- heç nə qorunmur
- torpaq ehtiyatları

131. Təbii komplekslərin ən yüksək mühafizə formalarından biri hansıdır?

- √ qoruqlar
- ekoloji parklar
- təbiət abidələri
- kurortlar
- yasaqlıqlar

132. İnsanların təbiətə həddindən artıq müdaxiləsi nəyə gətirib çıxarır?

- √ bitki və heyvanat aləminin, təbii komplekslərin məhvəsinə
- meşə zolaqlarının artmasına
- əkinçiliyin genişlənməsinə
- turizmin inkişafına
- yeni bitki və heyvan növlərinin yaranmasına

133. Qaragöl qoruğu neçənci ildən işğal altındadır?

- √ 1992.0
- 1991.0
- 1993.0
- 1995.0
- 1990.0

134. Qaragöl Dövlət Təbiət Qoruğu yaradılmışdır:

- √ 1987-ci ildə
- 1985-ci ildə
- 1990-cı ildə

- 1995-ci ildə
- 1980-ci ildə

135. Bəsitçay qoruğu hansı inzibati rayonun ərazisində yaradılmışdır?

- √ Zəngilan
- Zərdab
- Laçın
- Kəlbəcər
- Füzuli

136. Bəsitçay Dövlət Təbiət Qoruğu yaradılmışdır:

- √ 1974-cü ildə
- 1971-ci ildə
- 1973-cü ildə
- 1975-ci ildə
- 1970-ci ildə

137. Qaragöl Təbiət qoruğunun yaradılmasında məqsəd:

- √ relikt və nadir Qara gölün və təbii kompleksinin mühafizəsi təmin etmək
- Quru-çöl landşaftlarını qorumaq
- dağ-çəmən və çöl təbii kompleksini qorumaq
- doğru cavab yoxdur
- Təbii dağ-meşə kompleksini mühafizə etmək

138. Qarabağ vulkanik yaylasında yerləşən təbiət qoruğu:

- √ Qaragöldür
- Bəsitçaydır
- Qalaaltıdır
- Korçaydır
- Göygöldür

139. İşğal altında olan ərazilərdə qalan təbiət qoruqları:

- Gön-göl və Türyançaydır
- √ Qaragöl və Bəsitçaydır
- doğru cavab yoxdur
- Qarayazı və Oğgöldür
- Şahbuz və Qarayazıdır

140. Şahbuz təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:

- √ arid təbii kompleksləri və oranın fauna və flora növlərini mühafizə etmək:
- Nival və subnival landşaftları mühafizə etmək
- yarımsəhra bitkilərini mühafizə etmək
- doğru cavab yoxdur
- dağ meşə landşaftlarını mühafizə etmək

141. Korçay təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:

- √ Bozdağın təbii landşaftını, heyvan növlərini qorumaqdır:
- bitki və heyvanat aləmini artırmaqdır
- su mənbələrini mühafizə etməkdir
- doğru cavab yoxdur
- dağ landşaftını mühafizə etməkdir

142. Qızılağac Dövlət Təbiət Qoruğu yaradılmışdır:

- √ 1929-cu ildə
- 1928-ci ildə
- 1930-cu ildə
- 1940-cı ildə
- 1925-ci ildə

143. Qızılağac təbiət qoruğunda qorunan növlərdən deyil:

- √ qarğa
- qu quşları
- dovdaq
- qaşqaldaq
- Flaminqo

144. Korçay təbiət qoruğu yaradılmışdır:

- √ 2008-ci ildə
- 2005-ci ildə
- 2010-cu ildə
- 2011-ci ildə
- 2003-cü ildə

145. Bakı və Abşeron yarımadasının palçıq vulkanları qrupu Dövlət Təbiət Qoruğu yaradılmışdır:

- √ 2007-ci ildə
- 2009-cu ildə
- 2010-cu ildə
- 2011-ci ildə
- 2005-ci ildə

146. Azərbaycanda neçə palçıq vulkanı təbiət abidəsi statusu almışdır?

- √ 23.0
- 21.0
- 22.0
- 25.0
- 20.0

147. Eldar şamı təbiət qoruğunda mühafizə olunan əsas ağac növüdür:

- √ Eldar şamı
- ardıc
- qaraçöhrə
- küknar
- qarmaqvari şam

148. Eldar şamı Dövlət Təbiət qoruğu yaradılmışdır:

- √ 2004-cü ildə
- 2000-ci ildə
- 2002-ci ildə
- 2006-cı ildə
- 1998-ci ildə

149. Zaqatala Təbiət Qoruğunda mühafizə olunur:

- √ dağ-meşə və dağ-çəmənləri
- quru-çöl və alp çəmənliyi
- arid meşə və bozqırlar

- doğru cavab yoxdur
- Dağ-çöl və yarım səhralar

150. Zaqatala təbiət qoruğunda adı “Qırmızı kitab”a düşən növlərdən deyil:

- ✓ bildirçin
- Qafqaz şahini
- Qafqaz tetrası
- ular
- Berqut

151. Zaqatala qoruğunun yaradılma məqsədi nədir?

- ✓ bitki və heyvanat aləminin mühafizəsi və artırılması
- eroziyanın qarşısını almaq
- dağ çöllərinin mühafizəsi
- doğru cavab yoxdur
- dağ yamaclarını mühafizə etmək

152. Zaqatala qoruğunda yaşayan və adı “Qırmızı kitab”a düşən quş növlərindəndir:

- qulaqlı bayquş
- qarğa, göyərçin
- ✓ berqut, Qafqaz şahini
- flaminqo
- muymul quş

153. Zaqatala qoruğunda “Qırmızı kitab”a düşən sürünən növləridir: 1) gürzə; 2) bağa ilan; 3) kor ilan; 4) Qafqaz xaçlıxası; 5) koramal

- ✓ 2.4
- 2.5
- 4.5
- 1.5
- 1.3

154. İlisu təbiət qoruğunda mühafizə olunan komplekslərdən deyil: 1) dağ-meşə kompleksi; 2) dağ-çöl kompleksi; 3) flora növlərinin mühafizə və bərpası; 4) fauna növlərinin mühafizə və bərpası; 5) kserofit bitkilərin mühafizəsi.

- ✓ 2.5
- 3.5
- 1.5
- 4.5
- 1.3

155. Zaqatala təbiət qoruğunda rast gəlinməyən ağac növü hansıdır?

- ✓ söyüd
- Gürcüstan palıdı
- ağcaqayın
- ayı fisdığı
- vələs

156. Zaqatala Dövlət Təbiət qoruğu yaradılmışdır:

- 1930-cu ildə
- 1958-ci ildə
- ✓ 1929-cu ildə
- 1925—ci ildə
- 1955-ci ildə

157. İlisu təbiət qoruğu əsasən hansı inzibati rayonun ərazisində yerləşir?
- √ Qax
  - Oğuz
  - Şəki
  - Zaqatala
  - Balakən
158. İlisu Dövlət Təbiət Qoruğu yaradılmışdır:
- √ 1981-ci ildə
  - 1980-ci ildə
  - 1985-ci ildə
  - 1990-cı ildə
  - 1975-ci ildə
159. Türyançay təbiət qoruğunda mühafizə olunur:
- √ ardıc və saqqız ağacı
  - qaraçöhrə və vələs
  - söyüd və bigəvər
  - fisdıq və qızılağac
  - pəlud və qovaq
160. Türyançay təbiət qoruğunda mühafizə olunan və adı “Qırmızı kitab”a düşən heyvan növüdür:
- √ aralıq dənizi tısbağası
  - porsuq
  - daşlıq dələsi
  - qumru
  - vaşaq
161. Türyançay qoruğunda mühafizə edilən hansı bitki növlərinin adı “Qırmızı kitab” salınmışdır? 1) çay tikanı; 2) adi nar; 3) Qafqaz dağdağanı; 4) qovaq; 5) qoxulu ardıc
- √ 2.5
  - 2.4
  - 3.5
  - 1.4
  - 1.3
162. Türyançay qoruğunda mühafizə edilən hansı növlərin adları “Qırmızı kitab”a düşməmişdir? 1) cənub söyüdü; 2) adi nar; 3) adi göyrüş; 4) qoxulu ardıc; 5) Aralıq dənizi tısbağası
- √ 1.3
  - 4.5
  - 2.4
  - 1.4
  - 2.5
163. Qarayazı təbiət qoruğunun yaradılmasında əsas məqsəd:
- √ tuqay meşələri mühafizə və bərpadır
  - köçəri quşların mühafizəsi və artırılmasıdır
  - qış otlaqlarının mühafizəsidir
  - doğru cavab yoxdur
  - yarımsəhra bitkilərini mühafizədir
164. Qarayazı qoruğunda adı “Qırmızı kitab”a düşən heyvan növlərindən deyil:

- √ hacileylək
- dovdaq
- Qafqaz su samuru
- doğru cavab yoxdur
- Qafqaz bağa ilanı

165. Şahdağ milli parkının yaradılmasında məqsəd:

- √ təbii dağ ekosisteminin qorunması, bərpaı, elmi-tədqiqat, monitoring və ekosistemin inkişafıdır
- təbii su mənbələrini mühafizə etməkdir
- torpaq eroziyasının qarşısını almaqdır
- doğru cavab yoxdur
- yalnız dağ-çəmən landsaftını qorumaqdır

166. Hansı təbiət qoruqları Şahdağ milli parkının ərazisinə birləşdirilmişdir?

- √ Pırqulu və İsmayılı
- Zaqatala və Şəki
- Qəbələ və İlisu
- doğru cavab yoxdur
- İlisu və Oğuz

167. Altıağac milli parkında mühafizə olunur:

- √ Landşaftların təbii kompleksləri və təbiət abidələri
- dağ-kserofit formasiyalar və tarixi abidələr
- yarımsəhra və quru göl landsaftı
- doğru cavab yoxdur
- dağ-bozqır landsaftları

168. Şahdağ milli parkı yaradılmışdır:

- √ 2006-cı ildə
- 2005-ci ildə
- 2008-ci ildə
- 2009-cu ildə
- 2003-cü ildə

169. Altıağac milli parkı yaradılmışdır:

- √ 2004-cü ildə
- 2007-ci ildə
- 2008-ci ildə
- 2010-cu ildə
- 2005-ci ildə

170. Şirvan milli parkında mühafizə olunur:

- √ ceyran
- cüyür
- maral
- dağ keçisi
- qonur ayı

171. Abşeron milli parkında mühafizə olunan növlərdən deyil:

- √ kəklik
- sayqak
- su-bataqlıq
- doğru cavab yoxdur

- suiti

172. Abşeron milli parkında qorunan növlərdəndir:

- √ su –bataqlıq quşları
- qaranquş
- qağayı
- qarğa
- kəklik

173. Şirvan milli parkı hansı təbii-coğrafi vilayətdə yerləşir?

- √ Kür-Araz
- Böyük Qafqaz
- Kiçik Qafqaz
- Orta Araz
- Lənkəran

174. Şirvan milli park yaradılmışdır:

- √ 2003-cü ildə
- 2008-ci ildə
- 2005-ci ildə
- 2002-ci ildə
- 2000-ci ildə

175. Abşeron milli parkı yaradılmışdır:

- 2000-ci ildə
- 2007-ci ildə
- 2010-cu ildə
- 2003-cü ildə
- √ 2005-ci ildə

176. Göy-göldə qorunan endemik ağac növlərindən deyil:

- √ qaraçöhrə
- qırmızı lələkli astraqali
- Trautfeter vələsi
- Gürcüstan paldı
- ətirli qərənfil

177. Ağgöl milli parkının yaradılmasının başlıca məqsədi:

- bataqlıq bitkilərinin artırılması və mühafizəsi
- doğru cavab yoxdur
- köçəri quşların yem təchizəti
- endemik bitki və quş növlərinin mühafizəsi
- √ su quşlarının kütləvi yuvasalma və qışlama yerləri olan su-bataqlıq ekosisteminin mühafizəsi

178. Ağgöl Milli Parkında qorunan və adları “Qırmızı kitab”a salınan quş növləridir: 1) qızıl qaz; 2) qırqovul; 3) qarğa; 4) turac; 5) göyərçin

- √ 1.4
- 3.4
- 2.5
- 3.5
- 2.3

179. Ornitoloji mərkəz hesab olunan milli park hansıdır?

- Batabat gölü
- Qaragöl
- Göygöl
- Sarısugözü
- √ Ağgöl

180. Göy-göl qoruęu yaradılmışdır:

- √ 1925-ci ildə
- 1923-cü ildə
- 1928-ci ildə
- 1930-cu ildə
- 1920-ci ildə

181. Abgöl milli parkı yaradılmışdır:

- √ 2003-cü ildə
- 2005-ci ildə
- 2007-ci ildə
- 2010-cu ildə
- 2000-ci ildə

182. Ordubad milli parkında qorunan heyvan növlərindən deyil:

- √ Dağıstan turu
- vəhşi qoyun
- bezuar keçisi
- bəbir
- Qafqaz muflonu

183. Ordubad milli parkı yaradılmışdır:

- √ 2003-cü ildə
- 2000-ci ildə
- 2005-ci ildə
- 2008-ci ildə
- 1998-ci ildə

184. Hirkan milli parkında qorunan ağac növlərindən biridir:

- √ dəmirağac
- daş palıd
- fısdıq
- cökə
- Şərq çınarı

185. Hirkan milli Parkı yaradılmışdır?

- √ 2004-cü ildə
- 2002-ci ildə
- 2003-cü ildə
- 2005-ci ildə
- 2001-ci ildə

186. Hirkan Milli Park hansı inzibati rayon ərazisində yaradılmışdır?

- √ Lənkəran
- Salyan
- Ucar
- Biləsuvar

- Cəlilabad

187. Zəngəzur Milli park hansı inzibati rayon ərazisində yaradılmışdır?

- √ Ordubad
- Şərur
- Şahbuz
- Sədərək
- Culfa

188. Ordubad milli parkı hansı təbii-coğrafi vilayətdə yaradılmışdır?

- √ Orta Araz
- Zəngəzur
- Dərələyəz
- Şərur-Ordubad
- Kiçik Qafqaz

189. Hirkan milli parkı meşələrində rast gəlinən iynəyarpaqlı ağac:

- √ iynəyarpaqlı qaraçöhrə
- qarmaqvari şam
- Ardıc
- küknar
- Eldar şamı

190. Göy-göl milli parkında qorunan iynəyarpaqlı ağac:

- √ qarmaqvari şam
- küknar
- ardıc
- sidr
- Eldar şamı

191. Göy-göl milli parkında qorunan heyvan növü hansıdır?

- √ nəcib maral və cüyür
- çaqqal və yereşən
- canavar və porsuq
- doğru cavab yoxdur
- pələng və qonur ayı

192. Göy-göl milli parkında qorunan heyvan növlərindən deyil:

- √ pələng
- boz ayı
- cüyür
- şərq Qafqaz ceyranı
- nəcib Qafqaz maralı

193. Göy-göl milli parkında qorunan endemik bitkilərdəndir:

- √ Trautfeter vələsi
- ardıc
- saqqız ağacı
- şabalıdyarpaqlı palıd
- qaraçöhrə

194. Göy-göl milli parkı hansı təbii-coğrafi vilayətin ərazisində yerləşir?

- √ Kiçik Qafqaz
- Kür-Araz
- Böyük Qafqaz
- Lənkəran
- Orta Araz

195. Göy-göl qoruğu neçənci ildən milli parka çevrilmişdir?

- √ 2008-ci il
- 1995-ci il
- 2000-ci il
- 2005-ci il
- 1990-cı il

196. Azərbaycanın ilk qoruğu neçənci ildə yaradılmışdır və hansıdır?

- √ 1925-ci ildə, Göygöl
- 1929-cu ildə Qızılağac
- 1920-ci ildə Şirvan
- doğru cavab yoxdur
- 1929-cu ildə, Zaqatala

197. Ağgöl milli parkında adları «Qırmızı kitaba» salınan quş növlərindən deyil:

- √ qırqovul
- sultan toyuğu
- mərmər cürə
- turac
- Qızıl qaz

198. Ağgöl milli parkında adları «Qırmızı kitaba» düşən quş növlərindəndir:

- √ sultan toyuğu və dəniz qartalı
- doğru cavab yoxdur
- sığırçın və bildirçin
- kəklik və durna
- bəzgək və qırqovul

199. Ağgöl Milli Parkında adları “Qırmızı kitab”a düşən növlərdəndir: 1) turac; 2) qarğa; 3) sultan toyuğu; 4) bildirçin

- √ 1.3
- 4.5
- 2.5
- 1.5
- 2.4

200. Ağgöl Milli Parkında adları “Qırmızı kitab”a düşən növlərdən deyil:

- √ bildirçin
- qızıl qaz
- turac
- vəhşi qaz
- sultan toyuğu

201. Mühafizə olunan, az pozulmuş təbii kompleksə malik olan, unikal obyektlərdən ibarət və ekoturizmə icazə verilən ərazi və akvatoriyalar adlanır?

- √ Milli Parklar
- təbiət qoruqları
- Yasaqlıq

- Dendroloji park
- təbiət qoruqları

202. Ordubad milli parkı nə vaxtdan zəngəzur Milli parkı adlanır?

- √ 2009-cu ildən
- 2007-ci ildən
- 2010-cu ildən
- 2012-ci ildən
- 2005-ci ildən

203. Keçmiş SSRİ dövründə Azərbaycanda milli parkların yaranması haqqında qərar nə vaxt qəbul edilmişdir?

- √ 1982-ci ildə
- 1981-ci ildə
- 1983-cü ildə
- 1985-ci ildə
- 1980-ci ildə

204. Azərbaycanın ilk milli parklarıdır?

- Hirkan, Abşeron
- Altağac, Hirkan
- √ Ordubad, Şirvan, Ağgöl
- doğru cavab yoxdur
- Şahdağ, Altağac

205. Azərbaycanda ən son yaradılmış milli park hansıdır:

- √ Samur-Yalama
- Şollar-Samur
- Siyəzən-Şabran
- doğru cavab yoxdur
- Samur-Dəvəçi

206. Azərbaycanda ilk milli park yaradılmışdır:

- √ 2003-cü ildə
- 2001-ci ildə
- 2002-ci ildə
- 2005-ci ildə
- 2000-ci ildə

207. Xüsusi mühafizə olunan ərazilər Respublika ərazisinin neçə faizini tutur;

- √ 10%-dən çoxunu;
- 12%-ə qədərini;
- 8%-ə qədərini;
- 15%-ə qədərini;
- 4-5%-ə qədərini;

208. Milli Park nədir?

- √ mühafizə olunan təbii kompleksə malik ərazi olmaqla ekoturizmə icazə verilən sahədir;
- iqtisadi baxımdan gəlir gətirməyən qoruq sahəsidir;
- təsərrüfata yararlı mühafizə olunan ərazidir;
- doğru cavab yoxdur;
- Ekskursiya obyektidir;

209. Qoruq nədir?

- √ bütün təbiət komplekslərinin ilkin təbii vəziyyətində saxlanılan ərazidir ;
- təbii komplekslərin qorunduğu və təsərrüfat fəaliyyətinə icazə verilən ərazidi;
- mühafizə zolaqları olmayan ərazilərdir;
- doğru cavab yoxdur;
- canlıların orqanizmlərinin bərpa olunduğu sahədir;

210. Külək eroziyasının daha intensiv getdiyi ərazi?

- √ Abşeron-Qobustan
- Ceyrançöl-Acınohur
- Şərur-Ordubad
- Gəncə-Qazax
- Qanux-Əyriçay

211. Azərbaycanda torpaq eroziyası səbəblərindən deyil?

- √ tarlaların növbəli əkilməsi
- ərazinin dağlıq olması
- köçəri heyvandarlığın inkişafı
- doğru cavab yoxdur
- bitki örtüyünün seyrək olması

212. Azərbaycanda suruşmələrinin daha geniş yayıldığı ərazilər?

- √ Baş Suayrıcı və Yan silsilə
- Qobustan və Acınohur
- Qarabağ silsiləsi və vulkanik yayla
- Dərələyəz və Acınohur
- Ləngəbiz və Dərələyəz dağları

213. Azərbaycanda heyvanat aləminin zəngin olduğu təbii landsaftlar?

- √ dağ-meşə, meşə-çöl
- nival və subnival
- dağ çəmən, quru çöl
- subnival və quru çöl
- yarımsəhra, dağ-meşə

214. Köçəri quşların və suitlərin mühafizə olunduğu qoruq:

- √ Abşeron ;
- Şirvan;
- Geirgan
- Zirə;
- Qızılağac ;

215. Şərq çinarının mühafizə olunduğu qoruq:

- √ Bəsitçay ;
- Qarayazı;
- Hirkan;
- İlisi;
- Turyançay;

216. Göy-göl qoruğunda mühafizə olunan iynəyarpaqlı ağac:

- √ Qarmaqvari şam;
- Ardıc;
- Qaraçöhrə;

- Kükürd;
- Eldar şamı ;

217. Böyük Qafqaz regionunda təbii proseslər səbəb olmur?

- √ doğru cavab yoxdur.
- yarpaqların yaranmasına;
  - sellərə;
  - sürüşmələrə;
  - daşqınlara ;

218. Azərbaycanda dağ-meşə landşaftlarının mühafizə olunduğu qoruqlar?

- √ Zaqatala, İlisu
- Besitçay, Abşeron
  - Altıağac, Türyançay
  - Şirvan, İsmayilli
  - Qarayazı, Hirkan

219. Milli Məclisin qərarı ilə mühafizə məqsədi üçün təbii abidə elan edilən palçıq vulkanlarının sayı nə qədərdir?

- 25.0
  - 27.0
- √ 23.0
- 15;
  - 20;

220. Böyük Qafqaz regionunda sel və sürüşmələrin qarşısının alınması yollarındadır:

- yasaqlıqların yaradılması;
  - yeraltı sulardan istifadə.
- √ drenajların və meşə salmanın genişləndirilməsi;
- rekultivasiya;
  - kollektorların çəkilməsi;

221. Böyük Qafqaz regionunda meşələrin qırılmasının mənfi ekoloji nəticələrindən deyil:

- √ doğru cavab yoxdur.
- daşqınlar;
  - torpaq eroziyası;
  - bulaqların quruması;
  - sellər;

222. Böyük Qafqaz regionunda eroziya prosesinin səbəbləri:

- √ heyvandarlığın intensiv inkişafıdır;
- doğru cavab yoxdur.
  - üzümçülüyn inkişafıdır;
  - bitkiçiliyin inkişafıdır;
  - meliorativ tədbirlərdir;

223. Böyük Qafqaz regionunda təbii proseslər səbəb olur?

- √ sel və sürüşmələrə;
- doğru cavab yoxdur.
  - fotomelioratın tədbirlərə;
  - daşqın və bəndlərin tikilməsinə;
  - meşələrin qurulmasına ;

224. Azərbaycanın dağlıq ərazilərində heyvandarlığın ekstensiv inkişafı və əkin sahələrində torpaq qoruyucu tədbirlərin görülməməsi səbəb olur?
- ✓ eroziyanın sürətlənməsinə
  - doğru cavab yoxdur
  - meşələrin qırılmasına
  - humusun miqdarının artmasına
  - məhsuldarlığın artmasına
225. Böyük Qafqaz regionunda vəhşi təbiətə vurulan ziyanın səbəbi:
- ✓ ovçuluğun inkişafıdır;
  - doğru cavab yoxdur.
  - yaşıllıqların səmərəli istifadəsidir;
  - meşələrin kəsilməsidir;
  - qoruqların azlığıdır;
226. Filizçay polmetal filiz yataqlarının hansı üsulla istismarı ətraf ekoloji mühitə az ziyan vurur?
- fiziki üsulla;
  - doğru cavab yoxdur.
  - ✓ şaxta üsulu ilə ;
  - asıq üsulla;
  - mexanik üsulla;
227. Böyük Qafqaz regionunda meşələrin qırılmasının mənfi ekoloji nəticələrindəndir:
- ✓ sellərin intensivləşməsi ;
  - torpaqların keyfiyyətinin yaxşılaşması;
  - efemer bitkilərin yaranması;
  - ot bitkilərinin yaranması ;
  - daşqınların azalması.
228. Böyük Qafqaz regionunda eroziyanın inkişafının son nəticəsi:
- ✓ yarpaqların yaranmasıdır;
  - bitkilərin inkişafının zəifləməsidir;
  - doğru cavab yoxdur.
  - torpaqların sürüşməsidir ;
  - kserofit bitkilərin yaranmasıdır ;
229. Böyük Qafqaz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasına təsir göstərən təbii amillər:
- torpaq və bitki örtüyü;
  - geomorfoloji və meteoroloji amillərin əlverişli xüsusiyyətləri.
  - ✓ ərazinin geoloji quruluşu və fizcoğrafi xüsusiyyətləri ;
  - fiziki-kimyəvi amillər;
  - təbii və antropogen proseslər;
230. Abşeron İR-da yeraltı suların səviyyəsinin qalxması səbəb olmuşdur:
- ✓ şoranlıqların artmasına
  - su basma hallarına
  - səth sularının çirklənməsinə
  - doğru cavab yoxdur
  - yeni göllərin yaranmasına
231. Abşeron İR-da torpaqların sıradan çıxması səbəblərindən biridir:
- ✓ sürüşmələr

- küləklər
- axar sular
- meyvəçilik
- palçıq vulkanları

232. Atmosferə atılan tullantıların həcminə və xüsusi çəkisinə görə 1-ci yerdə olan iqtisadi rayon:

- √ Abşerondur
- Arandır
  - Naxçıvandır
  - Lənkərandır
  - Gəncə-Qazaxdır

233. Abşeron iqtisadi rayonunda (İR) ekoloji gərginliyə səbəb olan başlıca sənaye sahəsi:

- √ neft hasilatı və emalı
- yeyinti sənayesi
  - tikiş trikotaj istehsalı
  - mebel istehsalı
  - yüngül sənaye

234. Türyançay qoruğunda qorunur?

- √ Ardıc və saqqız ağacları
- Fısdıq və çinar
  - Vələs və palıd
  - Dəmirağac və qovaq
  - Şabalıdyarpaq palıd və ardıc

235. Azərbaycanda Göygöl, Qızılağac və Bəsitçay coğrafi obyektlərini birləşdirən əlamət?

- √ qoruqlardır
- çaylardır
  - göllərdir
  - körfəzlərdir
  - kurort mərkəzləridir

236. Kiçik Qafqaz regionunda ekoturizmin inkişafı üçün əlverişlidir:

- √ Göy-göl ətrafı ;
- Ağgöl ətrafı;
  - Alagöllər ətrafı;
  - Zəligöl ətrafı.
  - Qaragöl ətrafı;

237. Kiçik Qafqaz regionunda tikinti materialları və digər qeyri-filiz hasilatı rayonlarında yaranan ekoloji problem:

- √ təbii landşaftın deqreiasiyası;
- meşələrin qırılması;
  - atmosferin çirklənməsi;
  - doğru cavab yoxdur.
  - suların çirklənməsi;

238. Kiçik Qafqaz regionunun təbii sərvətlərindən qeyri-səmərəli istifadəsinin yaratdığı ekoloji problemlər:

- √ torpaq-bitki örtüyünün və təbii su mənbələrinin çirklənməsi ;
- yeraltı suların, bitki örtüyünün və Gəncəçayın çirklənməsi;
  - relyefin dəyişməsi və Göygölün çirklənməsi;
  - doğru cavab yoxdur.
  - atmosferin, göllərin və torpağın çirklənməsi;

239. Kiçik Qafqaz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasına təsir edən əsas təbii amillərdən deyil:

- √ antropogen amillər ;
- gəloji quruluş;
- fizcoğrofi xüsusiyyət;
- doğru cavab yoxdur.
- vulkanizm ;

240. Abşeron İR-da yerləşən zərərli tullantıların təsirinin aradan qaldırılması üçün lazımdır:

- √ tullantıların utilizasiyası və zərərsizləşdirilməsi
- tullantı yaradan müəssisələrin cərimələnməsi
- tullantı yaradan müəssisələrin bağladılması
- doğru cavab yoxdur
- tullantıların basdırılması

241. Abşeron İR torpaqlarında qatılıq və fon həddini ötüb keçən elementlər:

- √ qurğuşun,kadmiy,mis,sink
- dəmir,qalay,civə
- azot,yod,bor,qalay
- flüor,bor,manqan,gümüş
- vanadiy,beriliy,dəmir

242. Abşeron İR-da başlıca ekoloji problemlərdən biridir:

- √ torpaqların çirklənməsi
- biomüxtəlifliyin qorunması
- balıqçılığın inkişafı
- doğru cavab yoxdur
- meşələrin məhvi

243. Abşeron İR-da yerləşən göllərin ətraf mühitə təsirinin mənfi ekoloji nəticələridir:

- √ torpaqların deqredasiyası və şoranlaşması
- göllərin rekreasiya əhəmiyyətli olması
- suların suvarma əhəmiyyətli olması
- doğru cavab yoxdur
- sularda balıqçılığın inkişafı

244. Abşeron İR-da təbii göllərin başlıca çirkləndiriciləri :

- √ neft məhsulları və üzvi birləşmələr
- suvarma suları
- balıq emalı müəssisələrinin çirkab suları
- doğru cavab yoxdur
- quşçuluq komplekslərinin çirkab suları

245. Abşeron İR-da sənaye müəssisələri tikilərkən nəzərə alınmayan və nəticədə ekoloji normativləri pozan başlıca səbəb:

- √ hakim küləklərin istiqaməti
- yağıntılarm miqdarı
- buludluluq
- Xəzər dənizinin təsiri
- müasir texnoloji qurğular

246. Abşeron İR-da ekoloji gərginliyi artıran səbəblərdən biridir:

- √ avtomobil nəqliyyatının inkişafı

- elektrik d m r yollarının inkişafı
- dəniz nəqliyyatının inkişafı
-  z m l y n inkişafı
- tərəvəzçiliyin inkişafı

247. Abşeron İR-nun iri şəhərlərində orta sutkalıq qatılıq həddini ke on maddələr:

- √ azot 4- oksid v  toz
- kükürd anhidridi
- benzopiren
- dođru cavab yoxdur
- karbon oksidi

248. Abşeron İR-da ətraf mühitin çirklənməsində,tullantıların yayılmasında  z təsirini göstərən amillər:

- √ təbii cođrafı amillər
- demoqrafik amillər
- hüquqi amillər
- iqtisadi amillər
- sosial amillər

249. Abşeron İR-da ətraf mühitə zərər vuran hasilat sənaye sahələrindən biridir:

- torf hasilatı
- k m r hasilatı
- yanar şist hasilatı
- qaz hasilatı
- √ neft hasilatı

250. Abşeron İR-da atmosfer çirklənməsində 1-ci olan şəhər:

- √ Bakıdır
- Xırdalandır
- Xızıdır
- dođru cavab yoxdur
- Sumqayıtdır

251. Abşeron İR-da atmosferin tozla çirklənməsinin bařlıca mənbələrindən biridir:

- √ sement istehsalı
- kərpic istehsalı
- mişardaş istehsalı
- gil hasilatı
- azbest istehsalı

252. Abşeron İR-da ekoloji gərginliyin artması səbəbləri:

- kənd təsərrüfatının ifrat kimyalaşdırılması
- √ urbanizasiya v  demoqrafik gərginlik
-  halinin qeyri b r b r yerləşməsi
- h nd rm rt b li binalar
- meşələrin məhvi

253. Tuqay meşələrinin, arid meş l r n v  reliktd ađacların qorunduđu müvafiq qoruqlar?

- √ Qarayazı, Türyançay, Hirkan
- Türyançay,Şirvan, Zaqatala
- Qəbələ, Pirqulu, Şahdađ
- İlisu, Hirkan, Qızılađac
- Qarayazı, Göygöl, Qaragöl

254. Kiçik Qafqaz regionunun daha çox çirkələnmiş tranzit çaylarıdır:

- √ Ağstafaçay və Oxçuçay;
- Oxçuçay və Köndələnçay;
- Şəmkiçay və Kürəkçay;
- Gəncəçay və Quruçay.
- Tovuzçay və Tərtərçay;

255. Kiçik Qafqaz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasının başlıca səbəbləri:

- √ filiz mədənlərin istismarı;
- su ehtiyatlarından səmərəsiz istifadə;
- nəqliyyatın inkişafı;
- irriqasiya.
- təbiətdən istifadənin səmərəli təşkili ;

256. Azərbaycanda əlverişli turizm və rekreasiya şəraitinə malik olan ərazilər?

- √ Quba-Xaçmaz, Şəki-Zaqatala, Abşeron
- Naxçıvan, Dağlıq Şirvan, Aran
- Aran, Quba-Xaçmaz, Gəncə-Qazax
- Yuxarı Qarabağ, Aran, Lənkəran
- Aran, Kəlbəcər-Laçın, Naxçıvan

257. Abşeron iqtisadi rayonunda ətraf mühitə zərər vuran sənaye sahələrindən biridir:

- √ kimya və neft kimya sənayesi
- toxuculuq
- mebel istehsalı
- saxsı qablar zavodu
- meyvə-tərəvəz konservi istehsalı

258. Tuqay və düzən meşələrin yayıldığı ərazilər? 1. Şollar düzü 4. Kür-Araz ovalığı 2.Ələt tirəsi 5. Qarabağ vulkanik yaylası 3. Ləngəbiz dağları 6.Qanux-əyriçay vadisi

- √ 1,4,6
- 1,2,4
- 2,4,5
- 3,5,6
- 1,3,5

259. Tuqay meşələrin, relik bitkilərin və tarixi abidələrin qorunduğu qoruqların müvafiq ardıcılığı müəyyən edin?

- √ Qarayazı, Hirkan, Qobustan
- Zaqatala, Türyançay, Abşeron
- Bəsitçay, Şirvan, Qızılağac
- Göy-göl, Bəsitçay. Şirvan
- İlisu, Şahdağ, Qobustan

260. Şərq çınarı, dəmir ağacı və ardıcın qorunduğu müvafiq qoruqlar?

- √ Bəsitçay. Hirkan, Türyançay
- Türyançay, Şirvan, Qarayazı
- Türyançay, Ağgöl, Zaqatala
- Hirkan, Qobustan, Göygöl
- Pirqulu, İsmayılı, Qələbə

261. Respublikamızda köçəri quşların mühafizəsi üçün yaradılmış qoruqlar?

- √ Qızılağac və Abşeron
- Hirkan və Altıağac
- Ordubad və Zaqatala
- Besitçay və Qaragöl
- Şirvan və Göygöl

262. Müvafiq olaraq Eldar şamı və Şərqi çinarının qorunduğu qoruqlar yerləşir?

- √ Ceyrançöldə və Beşitçay dərəsində
- Talış dağlarında və Əyriçay dərəsində
- Acınohurda və Köndələnçay dərəsində
- Murovdağda və Qoşqarçay dərəsində
- Zaqatala və Pirsaatçay dərəsində

263. Azərbaycanda "Qırmızı kitab"a salınmış fauna növləri? 1.Dovşan 4.Qızılqaz 2.Tülkü 5.Qarğa 3.Ceyran 6.Sultan toyuğu

- √ 3,4,6
- 2,5,6
- 1,2,4
- 2,4,5
- 1,3,5

264. Kiçik Qafqaz regionunda Ermənistanın işğalı nəticəsində yaranan ekoloji problemlərin səbəbləridir:

- torpaqlardan istifadə;
- √ qiymətli ağac növlərinin məhvi və təbii resursların məhvəməsi;
- doğru cavab yoxdur.
- su ehtiyatlarından geniş istifadə;
- ovçuluğun inkişafı

265. Kiçik Qafqaz regionunda atmosfərə çox tullantı atan sənaye müəssisəsi:

- Daşkəsən gilzsaflaşdırma kombinatıdır;
- √ Gəncə alüminium zavodudur;
- Gəncə çəki qablar zavodudur.
- dağ-mədən sənayesidir ;
- Gəncə tikinti materialları istehsalı müəssisədir;

266. Kiçik Qafqaz regionunun torpaq ehtiyatlarına dəyən zərər:

- üzümçülüyn inkişafındandır.
- √ dağ-mədən sənayesinin inkişafındandır;
- hevdarlıqdandır;
- əkinçilikdəndir;
- yeyinti sənayesinin inkişafındandır;

267. Kiçik Qafqaz regionunda balneoloji ehtiyatların inkişafı üçün əlverişli yerlərdəndir:

- Göy-göl, Samux və Şəmki;
- √ Şuşa, İstisu və Naftalan ;
- Tərtərçay hövzəsi;
- Samux aə Gəncə ətrafı.
- Ağdam, Xocalı və Ağstafa;

268. Daşkəsən filiz yataqlarının istismarının mənfi ekoloji nəticələrindən biridir:

- Gəncəçayın çirklənməsi ;
- Maragölün çirklənməsi;
- √ Qoşqarçayın çirklənməsi.
- Göy-gölün çirklənməsi;

- Şəmkirçayın çirklənməsi;

269. Kiçik Qafqaz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasına təsir edən əsas təbii amillərdəndir:

- coğrafi mövqeyi;
- bitki örtüyü.
- ✓ geoloji quruluş;
- iqlim şəraiti;
- su resursları;

270. Şəki Zaqatala İR-nm dağlıq sahələrində daha çox rast gəlinən və təbii ekoloji mühitə mənfi təsir göstərən proseslərdəndir:

- ✓ torpaq sürüşmələri
- torpaqların rekultivasiyası
- çay sahillərinin bərkidilməsi
- torpaqlarda drenajların çəkilməsi
- meşə bərpa işləri

271. Şəki-Zaqatala İR-dakı yay otluqlarında eroziya proseslərinin sürətlənməsinin başlıca səbəbləri:

- ✓ heyvandarlığın inkişafı və antropogen təzyiq
- qərzəkli meyvəçiliyin inkişafı
- camışçılığın inkişafı
- meşələrin qırılması
- əkinçiliyin inkişafı

272. Şəki Zaqatala İR-da eroziya proseslərinin inkişafının mənfi ekoloji nəticələridir:

- ✓ yarpaqların yaranması
- dərələrin yaranması
- qobuların yaranması
- yeraltı suların səviyyəsinin qalxması
- sürüşmə

273. Şəki Zaqatala İR-da ekoloji problem yaradan təbii amillər:

- ✓ daşqın və sürüşmələr
- antropogen fəaliyyətdir
- heyvandarlığın inkişafıdır
- meyvəçiliyin inkişafıdır
- meşə bərpa işləridir

274. Şəki Zaqatala İR-da təbii ekoloji mühitə zərər vuran ekzogen proseslər:

- ✓ sellər
- vulkan fəaliyyəti
- tektonik proses
- doğru cavab yoxdur
- zəlzələ

275. Şəki Zaqatala İR-da ekoloji mühitə ciddi təsir vuran selli çaylardır:

- ✓ Kürmük, Dəmiraparan, Şin
- Əyriçay, Qanıx, Balakənçay
- Filizçay, Mazım
- doğru cavab yoxdur
- Mazım, Əyriçay

276. Şəki-Zaqatala İR-da ekoloji vəziyyətin gərginləşməsinə səbəb olan təbii amillər?

- √ iqlim və relyef amili
- meşə resursları
- dağ-çəmən landşaftı
- düzən meşələr
- dağ gölləri

277. Kür-Araz regionunda səhralaşma və bataqlıqlaşmaya qarşı aparılan mübarizə tədbirlərinə aiddir:

- √ fitomeleorativ tədbirləri genişləndirmək ;
- rekultivasiya aparmaq;
- neft hasilatını azaltmaq;
- doğru cavab yoxdur.
- suvarma sistemini təkmilləşdirmək;

278. Kür-Araz regionunda ekoloji şəraitə mənfi təsir göstərmişdir:

- √ Tuqay meşələrin məhvi;
- şəkər çuğunduru istehsalı;
- Sarısu gölündə balıqçılığın inkişafı;
- Ağgölün milli parka çevrilməsi.
- Kür çayında gəmiçilik;

279. Kür-Araz regionunda Mingəçevir su anbarının tikilməsinin mənfi ekoloji nəticələri:

- √ torpaqların şoranlaşması və tuqay meşələrin kəsilməsi;
- pambıq əkinlərinin azalması;
- tikintilərin su altında qalması;
- doğru cavab yoxdur.
- əkin sahələrinin azalması;

280. Kür-Araz regionunda torpaqların şoranlaşmasının başlıca səbəbləri:

- √ suvarma və qrunut sularının səthə yaxşılığı;
- quru subtropik meyvəçiliyin inkişafı;
- taxılçılığın inkişafı;
- doğru cavab yoxdur.
- üzümçülüyn inkişafı;

281. Şəki Zaqatala İR-nun mövcud ekoloji vəziyyətinə və insan sağlamlığına ciddi zərər vuran mənbələrdən biridir:

- √ Qəbələ RLS
- Zaqatala fındıqtəmizləmə müəssisəsi
- Şəki kərpic zavodu
- Balakən konserv müəssisəsi
- Şəki ipək kombinatı

282. Şəki Zaqatala İR-da eroziya proseslərinin sürətlənməsi səbəbləri aşağıdakılardır: 1)meşələrin qırılması, 2)fitomeliorasiya, 3) ağacların yamac boyu daşınması 4)aqromeliorasiya 5)meşələrdən otlaq kimi istifadə 6)meşə bərpa işləri

- √ 1,3,5
- 2,3,4
- 3,4,5
- 4,5,6
- 1,2,4

283. Şəki Zaqatala İR-da atmosfer hövzəsinə hansı tərkibli tullantılar daha çox atılır ?

- √ qaz və maye formalı
- maye formalı
- toz və maye formalı

- ağır metallar
- toz formalı

284. Şəki Zaqatala İR-da ekzogen proseslərin yaratdığı ekoloji problemdir:

- √ torpaq bitki örtüyünün deqredasiyası
- aqromeliorasiya
- fitomeliorasiya
- çayların ağır metallarla çirkləndirilməsi
- meşə meliorasiya

285. Ekoloji amillər nəzərə alınmaqla gələcəkdə Şəki Zaqatala İR-da inkişaf etdiriləsi planlaşdırılan sənaye sahələridir:

- √ əlvan metallurgiya, kimya
- toxuculuq, tikiş
- mebel, gön dəri
- qara metallurgiya, neft emalı
- yüngül, yeyinti

286. Kür-Araz regionunun başlıca ekoloji problemdir:

- √ şoranlaşma;
- eroziya;
- tuqay meşələri;
- yağıntılardan azlıq.
- sürüşmə;

287. Kür-Araz regionunda torpaqların yararsız vəziyyətə düşməsinin antropogen səbəblərindəndir:

- √ suvarma əkinçiliyinin geniş inkişafı;
- tuqay meşələrinin azalması;
- iqlimdəki dəyişkənlik;
- quru subtropik meyvəçilik.
- heyvandarlığın inkişafı;

288. Şəki Zaqatala İR-da ekoloji vəziyyəti gərginləşdirən amillərdəndir:

- √ kurort turizminin inkişafı
- təbii resurslardan səmərəli istifadə
- meyvə tərəvəz konservi müəssisələri
- doğru cavab yoxdur
- qərzəkli meyvəçiliyin inkişafı

289. Şəki Zaqatala İR-da əkin sahələrinin ekoloji problemləridir:

- √ kimyalaşdırma
- üzvü gübrələrdən istifadə
- suvarma
- növbəli əkin
- meyvəçiliyin inkişafı

290. Şəki Zaqatala İR-da külək eroziyaya təsadüf edilər:

- √ Acınohur
- Nialdağda
- Böyük Qafqazın cənub yamaclarında
- dağətəyi sahələrdə
- Qanıx Əyriçay vadisində

291. Şəki Zaqatala İR-da ən çox çirklənmiş çaydır:

- √ Filizçay
- Talaçay
- Dəmiraparançay
- Kişçay
- Mazım

292. Kür-Araz regionunda torpaqların başlıca antropogen çirklənmə mənbəyidir:

- √ neft hasilatı;
- qaz hasilatı.
- yod-brom istehsalı;
- şəkər istehsalı tullantıları ;
- taxılçılığın inkişafı;

293. Kür-Araz regionunda nadir heyvan növləri qorunur:

- Türyançay qoruğunda;
- Mingəçevir su anbarında;
- doğru cavab yoxdur.
- √ Şirvan və Ağgöl milli parklarında;
- Qarayazı qoruğunda;

294. Kür-Araz regionunda şoranlaşmanın qarşısının alınması üçün aparılan tədbirlər sisteminə aiddir: 1. Tuqay meşələrinin kəsilməsi; 2. Suvarma kanallarının betonlaşdırılması; 3. Pambıqçılığın geniş inkişafı; 4. Kollektor-drenaj şəbəkəsinin genişləndirilməsi; 5. Parkların salınması; 6. Meliorativ tədbirlər.

- 3, 4, 5.
- √ 2, 4, 6;
- 1,2,6;
- 1,3, 5;
- 2,3, 5;

295. Kür-Araz regionunun başlıca su mənbələridir:

- Sarısu və Hacıqabul gölləri;
- √ Kür və Araz çayları.
- yeraltı sular;
- bulaq suları;
- Ağgöl və Göyçay çayı;

296. Kür-Araz regionunda ekoloji problemlərin yaranmasına təsir edən təbii amillər:

- mülayim-isti iqlim;
- rütubətlənmə əmsalı;
- bitki örtüyü.
- √ geoloji quruluşu, yarım səhra və quruçöl iqlim;
- dağətəyi relyef;

297. Quba Xaçmaz İR-da torpaq ehtiyatlarına mənfəət ekoloji zərər vuran səbəblərdəndir:

- √ sel
- aqromerasiya
- rekultivasiya
- fitomeliorasiya
- deflyasiya

298. Quba Xaçmaz İR-da torpaqların deqredasiyaya uğrama səbəblərindən biridir:

- meliorasiya

- infiltrasiya
- deflyasiya
- fitomeliorasiyaya
- ✓ sürüşmə

299. Quba Xaçmaz İR-da atmosferə daha çox atılan zərərli tullantılardır:

- ✓ qaz və maye formalı
- toz və maye formalı
- maye formalı
- toz formalı
- his və qurum

300. Lənkəran regionunda relik bitkilərin mühafizə olunduğu qoruqdur:

- ✓ Hirkan;
- Züvən ;
- Xvalin.
- Gürgün;
- Bəndovan;

301. Lənkəran regionunda təbii komplekslərin mühafizəsi məqsədi ilə yaradılmış qoruqlar?

- Burovar və Hirkan;
- doğru cavab yoxdur .
- ✓ Hirkan və Qızılağac ;
- Təngərud və Hirkan ;
- Qızılağac və Bəndovan ;

302. Quba Xaçmaz İR-da meşələrin məhvi səbəb olur: 1)sel,sürüşmə və eroziyaya,2)heyvanat aləminin saymm artmasma,3)insanlarm həyat şəraitinin yaxşılaşmasına,4)fauna və flora növlərinin məhvinə,5)bulaqların qurumasına,6)bulaqların çoxalmasına

- ✓ 1,4,5
- 2,5,6
- 3,5,6
- 2,4,6
- 1,2,3

303. Quba Xaçmaz İR-da torpaq dağıdıcı proseslərin qarşısının alınmasının ən effektiv yoludur:

- ✓ fitomeliorativ tədbirlər
- doğru cavab yoxdur
- infiltrasiya
- deflyasiya
- rekultivasiya tədbirləri

304. Quba Xaçmaz İR-nın torpaq örtüyünə mənfi ekoloji təsir göstərən təbii ekzogen prosesləridir: 1)zəlzələ,2)sel,3)tektonik proseslər,4)sürüşmə,5)vulkan fəaliyyəti,6)eroziya

- 3,4,6
- 3,5,6
- ✓ 2,4,6
- 1,2,5
- 1,3,5

305. Quba Xaçmaz İR-nm təbii su hövzələrinin çirklənmə səbəbləridir: 1)sənaye tullantı suları,2)meşə suvarma işləri,3)məişət tullantı suları,4)meyvəçilikdə suvarma suları,5)ekoturizmin inkişafı,6)yeraltı sular

- 3,4,5
- 2,4,6

- √ 1,3,5
- 1,2,4
- 2,3,4

306. Quba Xaçmaz İR-da ekoloji vəziyyətə mənfi təsir edərək texnogen landşaft formalaşdıran əsas amillər:

- qaz hasilatı
- kömür hasilatı
- √ neft hasilatı
- torf hasilatı
- yanar şist hasilatı

307. Kür-Araz ovalığında şoranlaşmış və təkrar şoranlaşmış ərazilərin genişlənməsinin səbəbləri? 1.yeraltı suların səthə yaxın olması 2. yağıntının buxarlanmadan çox olması 3.suvarmanın düzgün aparılmaması 4. tektonik hərəkətlərin intensivliyi

- √ 1.3
- 2.4
- 3.4
- 2.3
- 1.2

308. Kiçik Qafqaz regionu üçün səciyyəvi olan təbii ehtiyatlardan hansıları tükənən və bərpa olunmayıb? 1.Meşə 4. Dəmir filizi 2.Polimetal filizləri 5. Torpaq 3. Su 6.Alunit

- √ 2,4,6
- 1,2,3
- 3,5,6
- 3,4,5
- 2,3,5

309. Lənkəran regionunun təbii ekosistemlərinə antropogen təsirlər səbəb olmuşdur:

- √ torpaq və bitki örtüyünün deqredasiyasına;
- doğru cavab yoxdur.
- şoranlaşmaya;
- torpağın məhsuldarlığının artmasına ;
- bitkilərin növ tərkibinin zənginləşməsinə ;

310. Lənkəran regionunda tərəvəçiliyin sürətli inkişafının yaratdığı ekoloji problemlər:

- √ torpaqlarda zəhərli kimyəvi maddələrin və ağır metalların toplanmasına ;
- doğru cavab yoxdur.
- torpağın məsaməliliyinin artmasına ;
- meşələrin kütləvi məhvi ;
- torpağın mexaniki tərkibinin dəyişməsinə ;

311. Xanbulançay su anbarının tikintisinin mənfi ekoloji nəticələri:

- eroziyanın zəifləməsi;
- √ meşə fondunun məhvi ;
- sellərin zəifləməsi.
- daşqın ;
- şoranlaşma ;

312. Quba Xaçmaz İR-da sürüşmə və sellərin mənfi ekoloji nəticələridir: 1)torpaq qatının pozulması,2)torpağın münbitliyinin artması,3)bitki örtüyünün məhv olması,4)landşaftların zənginləşməsi,5)geniş sahələrin yararsızlaşması,6)torpaqda məhsuldarlığın artması

- √ 1,3,5
- 2,4,6
- 3,5,6

- 1,2,4
- 1,5,6

313. Quba Xaçmaz İR-da torpaqların sıradan çıxmasının başlıca səbəbləri:

- √ eroziyadır
- meliorasiyadır
- aqrotexniki işlərdir
- fitomeliorasiyadır
- deflyasiyadır

314. Kiçik Qafqaz regionunda yerləşən qoruqlar?

- Göy-göl və Ordubad
- Qaragöl və Ağgöl
- √ Göy-göl və Qaragöl
- Qarayazı və Hirkan
- Bəsitçay və Şirvan

315. Lənkəran regionunda dağətəyi meşələrinin qırılması səbəb olmuşdur:

- şoranlaşmaya ;
- mikroiklim dəyişməsinə ;
- doğru cavab yoxdur.
- torpağın fiziki xassələrinin dəyişməsinə;
- √ eroziya və sürüşməyə ;

316. Lənkəran regionunda ekoloji problemlərin yaranmasına təsir göstərən təbii amillərdəndir:

- √ iqlim, fizcoğrafi xüsusiyyətlər və zəlzələlər ;
- vulkanizm;
- yağıntılar;
- iqlim amili ;
- doğru cavab yoxdur.

317. Lənkəran ovalığında ekoloji problem yaradan səbəblərdəndir:

- √ düzən meşələrinin məhvi;
- suvarma kanallarının çəkilməsi ;
- doğru cavab yoxdur.
- sitrus meyvəçiliyinin inkişafı;
- çayçılığın inkişafı;

318. Respublika meşə fondunun neçə faizi Lənkəran regionunun payına düşür:

- 15,5%-i;
- 13,3%-i.
- 20%-i;
- √ 14,5%-i ;
- 18%-i;

319. Dağlıq Şirvan İR-nın təbii su mənbələrinin ekoloji vəziyyətinə mənfi təsir göstərir:

- √ antropogen amillər
- heyvandarlığın inkişafı
- üzümçülük
- yüngül sənaye
- əkinçiliyin inkişafı

320. Dağlıq Şirvan İR-da torpaqların deqredasiyası səbəblərindəndir

- √ sürüşmələr
- aqrotexniki tədbirlər
- vulkan fəaliyyəti
- rekultivasiya işləri
- fitomeliorasiya

321. Naxçıvanda yaradılmış Milli park və onun yaranma tarixi hansıdır?

- √ Ordubad – 2003-cü il ;
- Şərur – 1999-cu il;
- Şahbuz – 2000-ci il ;
- Culfa – 2005-ci il.
- Sədərək- 1995-ci il;

322. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji sistemin dayanıqlığının yüksəlməsinə təkan vermişdir:

- √ qoruqların yaranması
- aqromeliorasiya
- heyvandarlığın inkişafı
- yeyinti sənayesinin inkişafı
- antropogen fəaliyyət

323. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji problemlərin yaranmasının başca təbii amilləridir:

- √ fizcoğrafi xüsusiyyət və geoloji quruluş
- heyvandarlığın intensiv inkişafı
- üzümçülüğün inkişafı
- kimya sənayesinin inkişafı
- antropogen fəaliyyət növləri

324. Kür-Araz ovalığında şoranlaşmaya qarşı əsas mübarizə tədbirləri?

- √ Torpaqların yuyulması və kollektor-drenaj şəbəkəsinin çəkilməsi
- yamaclarda terrasların düzəldilməsi və ağaclar əkilməsi
- meşə zolağının salınması və beton bəndlər çəkilməsi
- torpaqların dincə qoyulması
- rekultivasiya aparılması və terraslaşdırma

325. Naxçıvanın ekoloji-coğrafi şəraitinin gərginləşməsinin başlıca səbəbi hansıdır?

- √ blokada vəziyyətində olması;
- əsas ərazidən ayrı düşməsi;
- yağıntıların artması;
- doğru cavab yoxdur.
- İranla həmsərhəd olması ;

326. Naxçıvanda dağ-mədən sənayesinin inkişafının yaratdığı ekoloji problemlərdəndir?

- √ torpaq-bitki örtüyünün dağılması və çirklənməsi ;
- Arpaçayın çirklənməsi;
- Araz su anbarının çirklənməsi;
- meşələrin məhvi.
- Naxçıvançayın çirklənməsi;

327. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji duruma mənfi təsir göstərən amillərdəndir:

- √ turizmin inkişafı
- suların kompleks istifadə
- torpaqların rekultivasiyası

- təbii landşaftların zənginləşdirilməsi
- taxılçılığın inkişafı

328. Dağlıq Şirvan İR-da ekoloji gərginlik yaradan endogen proseslərdir:

- √ zəlzələ
- vulkan fəaliyyəti
- iqlim dəyişkənliyi
- küləklər
- insan fəaliyyəti

329. Dağlıq Şirvan İR-nm torpaq örtüyünün ekoloji vəziyyətinə mənfi təsir edir:

- √ heyvandarlıq, meşələrin qırılması, əkinçilikdə kimyalaşdırma
- bostançılığın intensiv inkişafı
- qara metallurgiya tullantıları
- vulkan fəaliyyəti
- rütubət miqdarı

330. Dağlıq Şirvan İR-nm ekoloji mühitinə mənfi təsir göstərən proseslərdir: 1) yüngül sənayenin inkişafı, 2) taxılçılığın inkişafı, 3) eroziya, 4) sürüşmə, 5) vulkan fəaliyyəti, 6) sel və daşqın

- √ 3,4,6
- 2,4,5
- 1,2,6
- 2,3,5
- 1,3,5

331. Kür-Araz ovalığında torpaqların şoranlaşmasına səbəb olmayan amil?

- √ növbəli əkin sisteminin tətbiq olunması
- torpağın tərkibində asan həll olunan duzların olması
- mümkün buxarlanmanın çox olması
- suvarma kanallarında beton örtüklərin olmaması
- suvarmanın düzgün aparılmaması

332. Naxçıvanın rekreasiya və ekoturizm əhəmiyyətli əraziləri:

- √ milli park, Təbiət qoruğu və tarixi abidələr ;
- meşə sahələri;
- su anbarları ətrafı;
- doğru cavab yoxdur.
- dağlıq sahələr;

333. Naxçıvan torpaqlarının ekoloji vəziyyətinə mənfi təsir göstərən amillərdən biridir?

- √ eroziya ;
- səhrələşmə;
- suvarma;
- fitomeliorasiya.
- quraqlıqlaşma;

334. Naxçıvanda ekoloji durumu gərginləşdirən təbii amillərdəndir?

- kotinental iqlim ;
- √ geoloji quruluş ;
- heyvanat aləmi.
- bitki örtüyü;
- yarımsəhra iqlim;

335. Naxçıvan regionunda ekoloji problemlərin səbəblərindən biridir?

- ✓ faydalı qazıntıların istismarı;
- meşələrin yoxluğu;
- yağıntıların çoxluğu;
- qrunt sularının səviyyəsi.
- taxılçılığın inkişafı;

336. Gəncə Qazax İR – da ekoloji problemlərin yaranmasına təkan verən təbii amillərdir:

- kartofçuluğun inkişafı
- ✓ relyef və geoloji quruluş
- sənayenin inkişafı
- insan amili
- Kür suyundan səmərəli istifadə

337. Aran İR ərazisindən axan və ən çox çirklənməyə məruz qalan çayı:

- ✓ Kür çayı
- Türyançay
- Bolqarçay
- Göyçay çayı
- Tərtərçay

338. Aran İR – da pambıqçılığın intensiv inkişafının yaratdığı mənfi ekoloji nəticələrdəndir:

- torpaqlarda meliorasiya tədbirləri
- torpaqlara üzvi gübrələrin verilməsi
- torpaqların suvarılması
- ✓ torpaqların kimyəvi çirklənməsi
- torpaqların yuyulması

339. Aran İR – da ekoloji problemlərin yaranmasına təkan verən təbii amillərdir:

- sıx meşə örtüyü
- səpələnən radiasiyanın çoxluğu
- ✓ fizcoğrafi xüsusiyyət və ekzogen proseslər
- intensiv yağıntılar
- antropogen amillər

340. Aran İR – dan axan çayların su anbarları vasitəsi ilə tənzimlənməsinin mənfi ekoloji nəticələrindən biridir:

- çaylarda daşqınların artması
- çaylarda daşqınların azalması
- balıqçılıq təsərrüfatının məhvi
- ✓ tuqay meşələrinin məhvi
- idman kompleksinin ləğvi

341. Aran İR ərazisindəki göllərin ekoloji vəziyyətinin pisləşməsinə təsir göstərir:

- sudan suvarmada istifadə
- göllər ətrafında ekoturizmin zəif inkişafı
- sulara balıqçılığın inkişafı
- ✓ lillənmə və bitki köklərinin toplanması
- su hövzələrində düşən yağıntılar

342. Aran İR – da iri sənaye şəhərləri ətrafında torpaqların ağır metallarla çirklənməsi səbəb olur:

- ✓ bitki örtüyünün kasıblaşmasına
- irriqasiyanın intensivləşməsinə

- bitkilərin fotosintez prosesinə
- yaşıllıqların artmasına
- meşə bərpa işlərinin ləngiməsinə

343. Aran İR – da çirklənmiş, korlanmış, dağılmış torpaqların bərpası üçün tələb olunur:

- √ rekultivasiya
- deflyasiya
- aqromeliorasiya
- meliorasiya
- irriqasiya

344. Aran İR – da səhrələşmə prosesinin başlıca səbəbləridir

- √ rütubət çatışmazlığı, buxarlanmanın çoxluğu
- rütubət bolluğu
- səpələnən radiasiya
- zəngin meşə örtüyü
- ifrat buludluluq

345. Aran İR – da ətraf mühitə ən çox tullantı atan sənaye şəhəridir:

- Bərdə şəhəri
- İmişli şəhəri
- √ Mingəçevir şəhəri
- Şirvan şəhəri
- Yevlax şəhəri

346. Aran İR – da yerləşən iri sənaye şəhərlərində ətraf mühitə daha çox tullantı atan təsərrüfat sahəsidir:

- √ nəqliyyat təsərrüfatı
- bağçılıq təsərrüfatı
- kimya sənayesi
- Üzümçülük təsərrüfatı
- metallurqiya sənayesi

347. Aran İR – da atmosfer havasına atılan tullantıların həcminə və xüsusi çəkisinə görə öndədir:

- √ Mingəçevir şəhəri
- Salyan şəhəri
- Bərdə şəhəri
- Yevlax şəhəri
- Şirvan şəhəri

348. Aran İR – da ətraf mühitə ən çox zərər vuran təsərrüfat sahələrindən biridir:

- gəmiqayırma sənayesi
- ayaqqabı istehsal müəssisəsi
- √ DRES – lər
- cihazqayırma müəssisələri
- yüngül sənaye

349. Aran İR – da atmosferin çirklənmə səbəbləridir:

- su nəqliyyatı
- doğru cavab yoxdur
- √ sənaye və avtomobil nəqliyyatı
- kənd təsərrüfatı
- mənzil – kommunal təsərrüfatı

350. Aran İR – da ən mühüm ekoloji problemlərdən biridir:
- torpaq bərpa işləri
  - torpaq irriqasiyası
  - √ torpağın şoranlaşması
  - aqromeliorativ tədbirlər
  - torpaqların meliorasiyası
351. Aran İR – nın kənd təsərrüfatında suvarma əkinçiliyinin inkişafının mənfi ekoloji nəticələridir:
- √ irriqasiya eroziyası
  - fitomeliorasiya
  - meyvə bağlarının quruması
  - irriqasiya
  - meliorasiya
352. Aran İR – da ətraf mühiti qaz və toz formulu tullantılarla çirkləndirən başlıca sənaye sahələri. 1. energetika 2. əlvan metallurgiya 3. kimya 4. yüngül sənaye 5. mebel istehsalı 6. tikinti materialları istehsalı
- √ 1,3,6
  - 1,4,6
  - 2,4,5
  - 3,4,5
  - 2,3,4
353. Aran İR – da torpaqların çirklənmə səbəblərindən biridir.
- √ neft hasilatı
  - toxuculuq sənayesi.
  - qaz formalı tullantılar
  - energetikanın inkişafı
  - meyvəçiliyin inkişafı
354. Aran İR – da ekoloji problemlərin yaranma səbəblərindəndir:
- √ kənd təsərrüfatının intensiv inkişafı
  - tikiş – trikotaj istehsalı
  - quru subtropik meyvəçiliyin inkişafı
  - mebel istehsalı
  - toxuculuğun inkişafı
355. Abşeron İR-da ekoloji gərginliyi artıran səbəblərdən biridir:
- dəniz nəqliyyatının inkişafı
  - elektrik dəmir yollarının inkişafı
  - tərəvəzçiliyin inkişafı
  - √ avtomobil nəqliyyatının inkişafı
  - üzümçülüyün inkişafı
356. Atmosferə atılan tullantıların həcminə və xüsusi çəkisinə görə 1-ci yerdə olan iqtisadi rayon:
- √ Abşerondur
  - Arandır
  - Naxçıvandır
  - Lənkərandır
  - Gəncə-Qazaxdır
357. Abşeron iqtisadi rayonunda (İR) ekoloji gərginliyə səbəb olan başlıca sənaye sahəsi:
- √ neft hasilatı və emalı

- yeyinti sənayesi
- tikiş trikotaj istehsalı
- mebel istehsalı
- yüngül sənaye

358. Abşeron regionunda bitki və heyvanat aləminin mühafizəsi məqsədi ilə yaradılmış Milli parklar?

- √ Abşeron və Altıağac;
- Dənizkənarı və Şirvan;
  - Abşeron və Qobustan;
  - Qobustan və Dənizkənarı.
  - Qobustan və Altıağac;

359. Abşeron regionunda məhdud təbii resurslardandır:

- √ su resursları ;
- torpaq resursları;
  - yanacaq resursları ;
  - tikinti resursları.
  - bitki resursları;

360. Abşeron İR-da ətraf mühitin çirklənməsində,tullantıların yayılmasında öz təsirini göstərən amillər:

- √ təbii coğrafi amillər
- demoqrafik amillər
  - hüquqi amillər
  - iqtisadi amillər
  - sosial amillər

361. Abşeron İR-da ekoloji gərginliyin artması səbəbləri:

- √ urbanizasiya və demoqrafik gərginlik
- hündürmərtəbəli binalar
  - kənd təsərrüfatının ifrat kimyalaşdırılması
  - meşələrin məhvi
  - əhəlinin qeyri bərabər yerləşməsi

362. Abşeron regionunun ekoturizm əhəmiyyətli sahəsi:

- √ şimal hissəsi ;
- qərb hissəsi;
  - şərq hissəsi;
  - doğru cavab yoxdur.
  - cənub hissəsi;

363. Abşeron regionunda sulardan səmərəli istifadə yoludur:

- √ dövriyyə su sistemi yaradıb tətbiq etmək ;
- sudan istifadəni məhdudlaşdırmaq;
  - əhəliyə verilən suyun miqdarını azaltmaq;
  - doğru cavab yoxdur.
  - suvarma sularına qənaət etmək;

364. Abşeron regionunda atmosfərə daha çox tullantı atan mənbə:

- √ avtomobil nəqliyyatıdır ;
- qara metallurgiyadır;
  - maşınqayırma ;
  - dəniz nəqliyyatıdır.
  - kimya sənayesidir ;

365. Abşeron regionunun torpaqları çirklənmişdir:

- √ kimya və neft sənayesi tullantıları ilə ;
- yeyinti sənayesi tullantıları ilə;
- toxuculuq sənayesi tullantıları ilə ;
- doğru cavab yoxdur.
- yüngül sənayesi tullantıları ilə;

366. Abşeron İR-nun iri şəhərlərində orta sutkalıq qatılıq həddini keşən maddələr:

- √ azot 4 oksid və toz
- kükürd anhidridi
- benzopiren
- doğru cavab yoxdur
- karbon oksidi

367. Abşeron İR-da ətraf mühitə zərər vuran hasilat sənaye sahələrindən biridir:

- √ neft hasilatı
- yanar şist hasilatı
- kömür hasilatı
- torf hasilatı
- qaz hasilatı

368. Abşeron İR-da atmosfer çirklənməsində 1-ci olan şəhər:

- doğru cavab yoxdur
- Sumqayıtdır
- Xırdalandır
- Xızıdır
- √ Bakıdır

369. Abşeron İR-da atmosferin tozla çirklənməsinin başlıca mənbələrindən biridir:

- √ sement istehsalı
- kərpic istehsalı
- mişardaşı istehsalı
- gil hasilatı
- azbest istehsalı

370. Naxçıvan ərazisində bitki və heyvanat aləminin nisbətən kasıb olmasının səbəbi?

- √ iqlimin kəskin-kontinental olması
- relyefin mürəkkəbliyi
- su ehtiyatlarının zənginliyi
- denudasiya prosesləri
- iqlimin mülayim-kontinental olması

371. Abşeron regionunda ətraf mühitə daha çox ziyan vuran sənaye müəssisələri:

- √ yanacaq- energetika ;
- yeyinti sənayesi;
- yüngül sənaye ;
- meşə və ağac emalı sənayesi.
- qara metallurgiya ;

372. Abşeron göllərinin başlıca çirklənmə mənbələridir:

- √ neft məhsulları və məişət çirkab suları ;

- metallurgiya sənayesi çirkab suları;
- yeyinti sənayesi çirkab suları;
- maşınqayırma sənayesi çirkab suları.
- kimya sənayesib çirkab suları ;

373. Abşeron regionunda ekoloji problemlərin yaranma səbəblərindən biridir?

- √ kimya sənayesi tullantıları;
- qara metallurgiya sənayesi tullantıları;
- yeyinti sənayesi tullantıları;
- yüngül sənayesi tullantıları.
- maşınqayırma sənayesi tullantıları;

374. Abşeron regionunda ekoloji problemin yaranması başlanmışdır?

- √ neft hasilatından sonra ;
- neft daşınmasından sonra;
- yeyinti sənayesinin inkişafından sonra;
- metallurgiya sənayesinin inkişafından sonra.
- neft emalından sonra;

375. Azərbaycanda ekoloji baxımdan ən gərgin region hansıdır?

- √ Abşeron ;
- Böyük Qafqaz;
- Lənkəran;
- Naxçıvan.
- Kiçik Qafqaz;

376. Dağ-mədən sənayesinin Abşeronda yaratdığı ekoloji problemdir:

- doğru cavab yoxdur .
- meşələrin məhvi;
- √ torpaqların deqredasiyası ;
- təbii göllərin çirklənməsi;
- əkin sahələrinin azalması;

377. Dağ-mədən sənayesinin tullantılarından daha çox çirklənmiş çay:

- Köndələnçaydır.
- √ Qoşqarçaydır;
- Tərtərçaydır;
- Gəncəçaydır;
- Filizçaydır;

378. Dağ-mədən hasilatı rayonlarında ətraf mühitin mühafizəsi tədbirlərindən deyil:

- fitomeliorasiya;
- √ doğru cavab yoxdur .
- rekultivasiya;
- kompleks emal və təkrar istehsal;
- meşə meliorasiya;

379. Gəncə - Qazax İR – da rekreasiya ehtiyatlarından intensiv istifadə səbəb olur

- ətraf mühitdən kompleks istifadə olunur
- √ rekreasiya ərazilərinə antropogen təzyiq artır
- ekoloji mühit normalaşır
- əhali aclıq çəkir
- təbii komplekslərdən səmərəli istifadə olunur

380. Gəncə - Qazax İR – da ətraf mühitin vəziyyətinin ekoloji normalara uyğunlaşdırılması məqsədi ilə tələb olunur:

- √ təbiətdən istifadənin idarə olunması və tənzimlənməsi
- doğru cavab yoxdur
- qara və əlvan metallurgiya müəssisələrinin genişləndirilməsi
- faydalı qazıntılardan eninə istifadə
- istehsal sahələrinin genişləndirilməsi

381. Gəncə - Qazax İR – da təbii komplekslərin mühafizəsi üçün yaradılmış təbiət qoruqlarıdır:

- √ Qarayazı, Göy-göl, Eldar şamı
- Maralgöl, Xoşbulaq, Çinarlı
- doğru cavab yoxdur
- Qarmaqvarı şam, Ceyrançöl, Xallı
- Qaragöl, Hacıkənd, Samux

382. Gəncə - Qazax İR – dan axan və ən çox çirklənmiş tranzit çaylardır:

- √ Kür, Ağstafaçay
- Qoşqarçay, Gəncəçay
- Zəyəmçay, Gəncəçay
- Tovuzçay, Əsrəkçay
- Şəmkirçay, İncəçay

383. Gəncə - Qazax İR – da antropogen təzyiqlə məruz qalan göldür:

- Qaragöl
- Şamlıgöl
- √ Göygöl
- Zəligöl
- Maralgöl

384. Gəncə - Qazax İR – da texnogen pozulmuş torpaqların yayıldığı ərazilərdən biridir:

- Xoşbulaq yaylağı
- Ceyrançöl ərazisi
- √ Gəncə Gil Torpaq kombinatının şlamları altında qalan torpaq sahələri
- Hacıkənd ətrafı
- Gəncə yeyinti sənaye müəssisələrinin tullantıları altında qalan torpaqlar

385. Gəncə - Qazax İR – da ekoloji gərginliyə məruz qalaraq tam çirklənmiş ərazilərdir: 1. Daşkəsən filizsaflaşdırma kombinatı ətrafı 2. alunit hasilatı laylarının ərazisi 3. Gədəbəy mis hasilatı laylarının ərazisi 4. Şəmkir mis yatağı ətrafı 5. Ağstafa sink yatağı ətrafı

- 2,3,5
- 1,4,5
- √ 1,2,3
- 1,3,5
- 2,4,5

386. Gəncə - Qazax İR – da faydalı qazıntıların hasilatı hansı mənfi ekoloji nəticələrə səbəb olur? 1. torpağın aşınması 2. torpağın strukturunun qorunması 3. eroziyaya 4. torpağın aqromerasiyasına 5. torpaq sürüşməsinə

- √ 1,3,5
- 1,4,5
- 3,4,5
- 2,3,4
- 1,2,4

387. Gəncə - Qazax İR ərazisindən axan Qoşqarçayın suyunda qatılıq həddini dəfələrlə ötüb keçən hansı kimyəvi elementdir?

- √ dəmir
- sink
- kadimiy
- qurğuşun
- mis

388. Gəncə - Qazax İR – da yerləşən Daşkəsən dağ-mədən hasilatı sahəsinin tullantı sularının daha çox çirkləndirdiyi çaylar:

- Zəyəmçay
- İnçəçay
- √ Qoşqarçay
- Şəmkirçay
- Gəncəçay

389. Gəncə - Qazax İR – da sənaye sahələrinin və nəqliyyatın ətraf mühitə vurduğu zərərin mənfi ekoloji nəticələri: 1. torpaq deqradasiyası 2. torpaq meliorasiyası 3. biomüxtəlifliyin pozulması 4. əhəlinin fəaliyyət sahəsinin optimallaşmasına 5. su ehtiyatlarının çirklənməsi

- √ 1,3,5
- 2,4,5
- 3,4,5
- 2,3,4
- 1,2,3

390. Gəncə - Qazax İR – da ən çox çirklənməyə məruz qalan şəhərdir:

- √ Gəncə
- Qazax
- Şəmkir
- Naftalan
- Tovuz

391. Gəncə - Qazax İR – da dağ – mədən sənayesinin ətraf mühitə vurduğu zərərin nəticəsidir.

- √ torpaq eroziyası
- torpaq rekultivasiyası
- doğru cavab yoxdur
- torpaq irriqasiyası
- torpaq meliorasiya

392. Gəncə - Qazax İR – da faydalı qazıntıların istismarının mənfi ekoloji nəticələridir:

- torpaqdan səmərəli istifadə
- sulardan istifadənin optimallaşdırılması
- √ torpaqların deqradasiyası
- meşə meliorasiya
- torpaqların rekultivasiyası

393. Gəncə - Qazax İR – da atmosferə atılan tullantılar daha çox hansı mənşəlidir?

- √ qaz və maye
- toz və his
- aerosol
- toz
- maye

394. Gəncə - Qazax İR – da atmosferə zərərli tullantı atan təsərrüfat sahəsidir:

- √ nəqliyyat
- gön – dəri istehsalı

- avtomobilqayırma
- elektrotexnika sənayesi
- kənd təsərrüfatı

395. Gəncə - Qazax İR – da atmosferi tozla daha çox çirkləndirən sənaye sahəsidir:

- elektrotexnika sənayesi
- cihazqayırma sənayesi
- ✓ tikinti materialları istehsalı
- yüngül sənaye
- mebel istehsalı

396. Gəncə - Qazax İR – da ətraf mühitə zərər vuran sənaye sahəsidir:

- şərabçılıq
- maşınqayırma sənayesi
- ✓ dağ – mədən sənayesi
- yüngül sənaye
- yeyinti sənayesi

397. Dağ-mədən sənayesinin mənfi ekoloji nəticələrini aradan qaldırmaq tədbirləri siyahısına daxildir:

- hasilatın artırılması;
- təbii resurslardan intensiv istifadə;
- ✓ süxurların kompleks və ya təkrar emalı;
- doğru cavab yoxdur.
- hasilatın məhdudlaşdırılması;

398. Naxçıvanda dağ-mədən işlərinin aparıldığı və təbii mühitə daha çox ziyan filiz mədənləri aşağıdakılardır:

- ✓ Gümüşlü və Parağaçay ;
- doğru cavab yoxdur.
- Ordubad və Ağdərə;
- Şahtaxtı və Nehrəm;
- Darıdağ və Ağdərə;

399. Dağ-mədən sənayesi rayonlarında torpaq-bitki örtüyü aşağıdakı mənfi ekoloji təsirlərə məruz qalır:

- ✓ torpaq-bitki örtüyü deqredasiyaya uğrayır ;
- meşələr kolluqlarla əvəz olunur;
- doğru cavab yoxdur.
- rekultivasiyaya ehtiyac qalmır ;
- torpaqlardan səmərəli istifadə olunur;

400. Azərbaycanda dağ-mədən sənayesinin inkişafı ilə əlaqədar ekoloji problemlərin yaranması hansı dövrdən başlamışdır?

- ✓ XX əsrin II yarısından;
- XXI əsrin əvvəllərindən.
- XX əsrin I yarısından;
- XIX əsrin II yarısından;
- XIX əsrin I yarısından;

401. Abşeronun Xəzər sahilləri daha çox çirklənmişdir?

- ✓ neft, fenol və bakteriyalarla ;
- kimyəvi aktiv maddələrlə.
- səthi aktiv maddələrlə;
- turşularla;
- qələvilərlə ;

402. Kəlbəcər – Laçın İR- da ekoloji vəziyyəti gərginləşdirən təbii endogen amildir:
- eroziya
  - axar sular
  - günəş radiasiyası
  - √ zəlzələ
  - sel
403. Kəlbəcər – Laçın İR – da məhv edilən və ekoloji durumu kəskinləşdirən amillərdəndir:
- √ çinar və qırmızı palıd ağaclarının məhvi
  - İstisu mineral sularının qablaşdırılması
  - tullantıların təkrar istifadəsi
  - meşə meliorasiya
  - meliorasiya
404. Kəlbəcər – Laçın İR – da ekoloji vəziyyəti gərginləşdirən təbii ekzogen amilləridir:
- √ fizcoğrafi şərait və geoloji quruluş
  - vulkan fəaliyyəti
  - tektonik proseslər
  - palçıq vulkanları
  - zəlzələ
405. Yuxarı Qarabağ İR – nın təbii resurslarından intensiv istifadənin mənfi ekoloji nəticələridir 1. fitomeliorasiya 2. eroziya 3. rekultivasiya 4. bitki və heyvanat aləminin məhvi 5. irriqasiya
- √ 2.4
  - 2.3
  - 4.5
  - 1.5
  - 1.2
406. Yuxarı Qarabağ İR – da ətraf təbii komplekslərə mənfi ekoloji təsirlərin nəticəsidir:
- √ kurort – rekreasiya sərvətlərinin məhvi
  - meşə meliorasiya
  - torpaq meliorasiyası
  - yeraltı sulardan kompleks istifadə
  - mineral suların istifadə
407. Yuxarı Qarabağ İR – da Ermənistanın həyata keçirdiyi ekoloji terrorun nəticəsidir:
- √ təbii komplekslərin məhvi
  - meşə bərpa işləri
  - torpaq rekultivasiyası
  - torpaq meliorasiyası
  - mədəni landşaftların yaranması
408. Yuxarı Qarabağ İR – da meşələrin məhvinin mənfi ekoloji nəticələridir:
- √ heyvanat aləminin məhvi və eroziya
  - kənd təsərrüfatının inkişafı
  - fitosenozların inkişafı
  - zoosenozların inkişafı
  - əhalinin yanacaq təminatı
409. Yuxarı Qarabağın işğal altındakı ərazilərdə ətraf mühitin müasir vəziyyəti səciyyələnilir:
- √ ekosistemlərin tənəzzülü

- torpaq – bitki ehtiyatlarından səmərəli istifadə
- fitomeliorativ tədbirlərin optimallaşdırılması
- doğru cavab yoxdur
- mədəni landşaftların bərpası

410. Yuxarı Qarabağ İR – nin işğalının mənfi ekoloji nəticələridir:

- √ təbii landşaftların deqradasiyası
- mədəni landşaftların yaranması
- torpaqlardan səmərəli istifadə
- meşə bərpa işlərinin yüksəlməsi
- antropogen landşaftların azalması

411. Yuxarı Qarabağ İR – da torpaqların sıradan çıxmasının antropogen səbəblərindən biridir:

- √ hərbi texnika və silahlardan intensiv istifadə
- yeraltı suların səthə çıxması
- günəş radiasiyası
- küləklər
- güclü yağışlar

412. Yuxarı Qarabağ İR – da torpaq eroziyasının səbəblərindən biridir

- √ hərbi texnikanın hərəkəti
- meşə meliorasiya
- rekultivasiya
- dolu düşməsi
- yeraltı sular

413. Yuxarı Qarabağ İR – nin təbii su mənbələrinin başlıca çirklənmə səbəbləridir:

- √ sənaye və məişət çirkab suları
- rekreasiya məqsədilə istifadə
- yağıntı suları
- ərinti qaz suları
- suvarma suları

414. Hazırda Yuxarı Qarabağ İR – da yaranmış ekoloji problemlərin başlıca səbəbi:

- √ işğal və təbii resursların dağıdılması
- bol günəş enerjisi
- yağıntılar
- yeraltı sulardan istifadə
- təbii resursların kompleks istifadəsi

415. Yuxarı Qarabağ İR- da ekoloji vəziyyəti gərginləşdirən təbii amillərdir:

- √ fizcoğrafi xüsusiyyət və geoloji quruluş
- işğal amili
- düzənliklər
- yüksək olmayan dağlar
- insan amili

416. Abşeronda hansı növ elektrik stansiyası tikmək ekoloji cəhətdən daha sərfəlidir?

- √ külək elektrik stansiyası
- su elektrik stansiyası
- qabarma elektrik stansiyası
- mazutla işləyən İES
- geotermal elektrik stansiyası

417. Azərbaycanca Bakı, Sumqayıt, Daşkəsən şəhərləri üçün ümumi olan və ətraf mühitə ziyan vuran sənaye sahəsi?

- √ qara metallurjiya
- neft-kimya
- neft maşınqayırması
- cihazqayırma
- elektrotexnika

418. Şirvan şəhərində ekoloji vəziyyəti gərginləşdirən çirklənmə mənbəyi:

- √ energetika müəssisəsi
- kənd təsərrüfatı maşınqayırma müəssisələri
- rezin məmulatları zavodu
- elektrotexnika zavodu
- toxuculuq kombinatı

419. Sumqayıt şəhərində ekoloji problemlərin yaranma səbəbi:

- √ kimya sənayesinin inkişafıdır;
- yüngül sənayenin inkişafıdır;
- qara metallurjiyanın inkişafıdır ;
- doğru cavab yoxdur.
- maşınqayırmanın inkişafıdır ;

420. Mingəçevir şəhərində ekoloji vəziyyəti gərginləşdirən çirklənmə mənbəyi:

- √ energetika müəssisəsi;
- kənd təsərrüfatı maşınqayırma müəssisəsi;
- rezin məmulatları zavodu;
- doğru cavab yoxdur.
- toxuculuq kombinatı;

421. Bakı şəhərində ekoloji problemləri yaratmışdır:?

- √ neft hasilatı, emalı və neft-kimya sənayesi tullantıları ;
- maşınqayırma sənayesi tullantıları;
- kənd təsərrüfatında tətbiq olunan pestisidlər;
- metal emalı tullantıları.
- yeyinti sənayesi tullantıları;

422. Azərbaycanın iri sənaye şəhərlərində ekoloji problemlərin yaranma səbəbləri:

- √ sənaye və nəqliyyatın inkişafıdır;
- əhalinin səmərəli yerləşməsidir;
- əkinçiliyin inkişafıdır;
- heyvandarlığın inkişafı.
- tikintinin inkişafıdır;

423. Abşeronda atmosfer havasının çirklənməsinin əsas mənbələri? 1.Avtomobil nəqliyyatı 4.Neftayırma zavodları 2.Neft-kimya-müəssisələri 5.Yüngül sənaye 3.Yeyinti sənaye 6.Dəniz yolu nəqliyyatı

- √ 1,2,4
- 2,3,6
- 3,4,5
- 4,5,6
- 1,3,4

424. Abşeron regionunda hansı növ elektrik stansiyası tikmək ekoloji baxımdan ziyanlıdır?

- √ AES
- külək ES
- qazla işləyən İES
- qazla işləyən İEM
- külək ES

425. Abşeronda atmosfer havasının çirklənməsinin əsas mənbələri?

- √ neft-kimya və avtomobil nəqliyyatı
- maşınqayırma və boru kəmərlər nəqliyyatı
- dəmir yol nəqliyyatı, cihazqayırma
- yeyinti sənayesi və neft hasilatı.
- yeyinti və yüngül sənaye

426. Abşeron regionunda ekoloji gərginliyi aradan qaldırmağın ən perspektivli yolu?

- √ tullantısız və az tullantılı texnoloqiyalara keçmək
- zərərli istehsal sahələrini Abşerondan köçürmək
- ətraf mühitə ziyan vuran istehsal sahələrini bağlamaq
- doğru cavab yoxdur
- istehsal həcmi azaltmaq

427. Azərbaycanda neft emalı və neft-kimya sənayesinin mənfi ekoloji təsirlərinə məruz qalan şəhərdir?

- √ Bakı
- Mingəçevir
- Şirvan
- Gəncə
- Sumqayıt

428. Azərbaycan neftinin ekoloji baxımdan dünyada məşhurlaşdıran əsas əlamətlər?

- √ tərkibində qatışıqların az olması
- qiymətinin ucuz olması
- tərkibində kükürdün konsentrasiyasının yüksək olması
- tərkibində parafinin çox olması
- respublikanın hər yerində olması

429. Azərbaycanda neft emalı sənayesinin mənfi ekoloji nəticələri?

- √ atmosferin çirklənməsi
- doğru cavab yoxdur
- heyvanat aləminin məhvi
- bitki örtüyünün məhvi
- torpağın çirklənməsi

430. Azərbaycanda neft və neft məhsulları ilə daha çox çirklənmiş ərazi haradır?

- √ Abşeron yarımadası
- Samur-Dəvəçi ovalığı
- Qarabağ düzü
- Lənkəran ovalığı
- Ceyraçöl-Acınohur

431. Azərbaycanda neft hasilatının mənfi təsir göstərdiyi ərazilərdir?

- Qanux-Əyriçay vadisi
- Gəncə-Qazax düzü
- √ Kür-Araz ovalığı
- Lənkəran ovalığı

- Arazboyu düzənlik

432. Azərbaycanın İES-i ətraf mühitə daha çox ziyan vurur?

- √ mazutla işləyəndə
- kömürlə işləyəndə
- neftlə işləyəndə
- qazla işləyəndə
- torfla işləyəndə

433. Lənkəran – Astara İR – da ətraf təbii mühitin ekoloji vəziyyətinin dəyişməsinə təsir göstərən təbii amillərdir:

- √ fizcoğrafi xüsusiyyət və meteoroloji şərait
- insan fəaliyyəti
- rekultivasiya
- aqrotexniki işlər
- fitomeliorativ tədbirlər

434. Kəlbəcər – Laçın İR ərazisinə Ermənistan işğalçıları tərəfindən edilən ekoloji təcavüz və ekoloji terror səbəbindən baş vermişdir:

- mədəni landsaft formalaşmışdır
- yay otlaqları bərpa edilmişdir
- √ Ekoloji tarazlıq pozulmuşdur
- bitki örtüyü zənginləşmişdir
- heyvanat aləmi artmışdır

435. Kəlbəcər – Laçın İR ərazisindən axan və ən çox çirklənməyə məruz qalan tranzit çaylardır:

- Xaçınçay, Qarqarçay
- Tərtərçay, Quruçay
- Həkəri, Köndələnçay
- √ Oxçuçay, Bazarçay
- Qaraçay, Quruçay

436. Kəlbəcər – Laçın İR – nın işğalı səbəb olmuşdur:

- istisu kurortunun bərpasına
- √ kurort – rekreasiya resurslarının talan edilməsinə
- meşə bərpa işlərinə
- rekultivasiyaya
- təbiətdən səmərəli istifadəyə

437. Kəlbəcər – Laçın İR – da təbii komplekslərin mühafizəsi üçün yaradılmış qoruqlardır:

- √ Qaragöl, Bəsitçay
- Göy-göl, Korçay
- Qarayazı, Maralgöl
- Ağgöl, Türyançay
- Qubadlı, Bəndovan

438. Kəlbəcər – Laçın İR – da təbii resurslardan istifadənin mənfi ekoloji aspektləridir:

- √ eroziya, texnogen pozulma
- doğru cavab yoxdur
- meşə meliorasiya
- fitomeliorasiya
- torpaq rekultivasiyası

439. Azərbaycanda enerqetikanın inkişafı üçün hansı yeni ucuz mənbələrdən istifadə etmək olar və bu mənbələrin üstün cəhəti?

- qabarma-çəkilmə, külək-Xəzərdə daha güclüdür
- günəş, dəniz cərəyanları-Xəzər sahilində il boyu fəaliyyət göstərir
- ✓ külək, günəş-ekoloji cəhətdən təmizdir
- uran, torf-ehtiyatları çoxdur
- daş kömür, yanar şist-uçuz enerji verirlər

440. Neft emalı və neft-kimya sənayesinin zərərli tullantıları aşağıdakılardır? 1.Karbon qazı 4.Ağır metallar 2.Kükürd qazı 5.Azot və xlor qazı 3.Mikroelementlər 6. Karbohidrogenlər

- ✓ 1,2,6
- 2,5,6
- 3,5,6
- 2,4,6
- 1,3,5

441. Neft emalı və neft-kimya sənayesinin zərərli tullantıları və onların təsirinə məruz qalan şəhər ?

- ✓ qaz formalı tullantılar və Bakı
- makroelementlər və Sumqayıt
- mikroelementlər və Bakı
- ağıt metallar və Gəncə
- bərk formalı tullantılar və Sumqayıt

442. Lənkəran – Astara İR – da bitki və heyvanat aləminin mühafizəsi və turizmin inkişafı üçün yaradılmışdır:

- ✓ Hirkan Milli Parkı
- Lerik qoruğu
- Şirvan yasaqlığı
- Züvənd yasaqlığı
- Zoopark

443. Lənkəran – Astara İR – da ekoloji vəziyyətin gərginləşmə səbəbləridir 1. sitrus meyvəçiliyinin inkişafı 2. tərəvəzçiliyin inkişafı 3. turizmin inkişafı 4. çayçılığın inkişafı 5. xalçaçılıq

- ✓ 2.3
- 1.2
- 1.4
- 4.5
- 3.4

444. Lənkəran – Astara İR – nın meşə ehtiyatlarının məhv edilməsinin mənfi ekoloji nəticələridir:

- bataqlıqlaşma
- humus qatının zənginləşməsi
- ✓ eroziya və sürüşmə
- yağıntılarn artması
- səhralaşma

445. Lənkəran – Astara İR – nın meşə fonduna vurulan ziyanların başlıca səbəbləridir:

- ✓ yanacaq və tikinti məqsədilə istifadə
- milli parkların təşkili
- qoruq və yasaqlıqların təşkili
- fitomeliorasiya
- meşə meliorasiya

446. Lənkəran – Astara İR – nın sahil torpaqlarına Xəzərin səviyyəsinin göstərdiyi təsirdir:

- ✓ şoranlaşma
- torpağın məhsuldarlığının artması

- deflyasiya
- sürüşmə
- səhralaşma

447. Lənkəran – Astara İR – nın düzənlik hissələrində torpaqların çirkənməsinin və strukturunun pozulmasının səbəbləridir 1. kimyalaşdırma 2. aqrotexniki qaydaların pozulması 3. fitomeliorasiya 4. rekultivasiya 5. meyvəçiliyin inkişafı
- 2.3
  - 4.5
  - √ 1.2
  - 1.5
  - 2.4
448. Lənkəran – Astara İR – da torpaqların zəhərli kimyəvi maddələr və ağır metallarla çirkənməsinin başlıca səbəbidir:
- heyvandarlığın inkişafı
  - fitomeliorasiya
  - √ tərəvəzçiliyin inkişafı
  - çayçılığın inkişafı
  - sitrus meyvəçiliyinin inkişafı
449. Lənkəran – Astara İR – nın dağlıq hissəsində eroziya və sürüşmə proseslərinin intensivləşməsinin başlıca səbəbləridir 1. heyvandarlığın intensiv inkişafı 2. meşələrin qırılması 3. səth sularının miqdarının artması 4. rekultivasiya 5. meşə meliorasiya 6. irriqasiya
- 2,3,5
  - 3,4,5
  - √ 1,2,3
  - 1,4,5
  - 1,2,4
450. Lənkəran _ Astara İR – nın dağlıq hissəsində torpaq ekosisteminə dəyən mənfi ekoloji nəticələrdəndir:
- √ su eroziyası və sürüşmə
  - rekultivasiya
  - bataqlıqlaşma
  - şoranlaşma
  - səhralaşma
451. Lənkəran – Astara İR – da Xəzərin səviyyəsinin qalxmasının göstərdiyi mənfi ekoloji təsirlərdir: 1. həyat səviyyəsinin yaxşılaşması 2. yaşayış məntəqələri və təsərrüfat sahələrinə təsirlər 3. Sahil zonalarında turizmin inkişafı 4. şəxsi təsərrüfatlara dəyən zərər 5. balıqçılığın inkişafı
- √ 2.4
  - 1.2
  - 1.5
  - 3.5
  - 2.3
452. Lənkəran – Astara İR – nın ekoloji vəziyyətinə mənfi təsir göstərən amillərdən biridir:
- √ Xəzərin səviyyəsinin qalxması
  - iqlim şəraiti
  - meliorativ tədbirlər
  - yüngül sənayenin inkişafı
  - çayçılığın inkişafı
453. Lənkəran – Astara İR – da ekoloji gərginlik yaradan amillərdən biridir:
- √ əhali sıxlığı
  - zəngin meşə örtüyü
  - xalçaçılığın inkişafı

- sitrus meyvəçiliyinin inkişafı
- çayçılığın inkişafı

454. Lənkəran – Astara İR- da ekoloji vəziyyətin gərginləşməsinə təsir göstərir:

- bitki və heyvanat aləmi
- temperatur şəraiti
- yağıntılar
- ✓ sənaye və nəqliyyat tullantıları
- sitrus meyvəçiliyinin inkişafı

455. Kimya sənayesində ekoloji problemlərin həlli istiqamətləri? 1.Tullantıların qarşısını alan texnoloji proseslərin yaradılması 2.Müəssələrin istehsal yönümünü dəyişmək 3.Tullantıların zəhərləyici və çirkləndirici maddələrdən təmizlənməsi 4.Müəssələrin ləğv edilməsi 5.Kimya sənaye müəssələləri ətrafında sanitariya qoruyucu meşə zonalarının salınması

- 2.3
- ✓ 1.3
- 1.4
- 2.3
- 4.5

456. Kimya sənayesinin zərərli tullantıları aşağıdakılardır? 1.Benzopiren 4.Karbon qazı 2.Ağır metallar 5. Makroelementlər 3.Kükürd qazı 6. Mikroelementlər

- ✓ 1,3,4
- 1,2,5
- 2,3,5
- 3,5,6
- 2,3,6

457. Bakı, Gəncə və Sumqayıt şəhərlərində ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması üçün görülməsi vacib olan tədbirlər? 1.Müəssələrdə təmizləyici qurğuların qoyulması 2. Tullantisız texnologiyaların tətbiq edilməsi 3. Şəhər ətrafında su anbarlarının yaradılması 4.Sənaye tullantılarının şəhər ətrafında basdırılması 5. Kimya sənayesi müəssələrinin sayının artması

- ✓ 1.2
- 1.4
- 4.5
- 2.4
- 1.3

458. Azərbaycanda alüminium sənayesinin inkişafını təmin edən əsas amillər və onların mənfi ekoloji cəhətləri?

- neft-kimya sənayesinin inkişafı-torpaqların eroziyası
- doğru cavab yoxdur
- ✓ zəngin alunit ehtiyatının, ucuz enerjinin olması-ətraf mühiti daha çox çirkləndirilməsi
- işçi qüvvəsi ilə yüksək təminat-enerjiyə tələbat
- ixtisaslı kadrların çoxluğu-sudar çox istifadə

459. Kimya sənayesinin tullantılarının təsirinə məruz qalan ərazilərdir?

- ✓ Abşeron və Kür-Araz ovalığı
- doğru cavab yoxdur
- Samur-Dəvəçi ovalığı
- Qarabağ və Mil düzü
- Ceyrançöl-Acınohur

460. Ətraf mühiti kimya sənayesi tullantılarının mənfi təsirinə məruz qalan region və şəhər?

- ✓ Abşeron və Sumqayıt şəhəri
- doğru cavab yoxdur
- Kiçik Qafqaz və Gəncə şəhəri

- Abşeron və Bakı şəhəri
- Kür-Araz və Şirvan şəhəri

461. Ağgöl Milli Parkında qorunan və adları “Qırmızı kitab”a salınan quş növləridir: 1) qızıl qaz; 2) qırqovul; 3) qarğa; 4) turac; 5) göyərçin

- ✓ 1.4
- 3.5
- 2.5
- 3.4
- 2.3

462. Ağgöl milli parkının yaradılmasının başlıca məqsədi:

- ✓ su quşlarının kütləvi yuvasalma və qışlama yerləri olan su-bataqlıq ekosisteminin mühafizəsi
- doğru cavab yoxdur
- köçəri quşların yem təchizati
- endemik bitki və quş növlərinin mühafizəsi
- bataqlıq bitkilərinin artırılması və mühafizəsi

463. Ağgöl Milli Parkında adları “Qırmızı kitab”a düşən növlərdən deyil:

- ✓ bildirçin
- vəhşi qaz
- turac
- qızıl qaz
- sultan toyuğu

464. Ağgöl Milli Parkında adları “Qırmızı kitab”a düşən növlərdəndir: 1) turac; 2) qarğa; 3) sultan toyuğu; 4) bildirçin

- ✓ 1.3
- 1.5
- 2.5
- 4.5
- 2.4

465. Adı “Qırmızı kitab”a düşən hansı növ Qara göl şəraitinə uyğunlaşdırılmışdır:

- uzunburun balığı
- ziyad
- ✓ Göyçə fareli
- nərə balığı
- Xəşəm

466. Abşeron milli parkında qorunan növlərdəndir:

- ✓ su –bataqlıq quşları
- qağayı
- qarğa
- kəklik
- qaranquş

467. Abşeron milli parkı yaradılmışdır:

- ✓ 2005-ci ildə
- 2000-ci ildə
- 2010-cu ildə
- 2007-ci ildə
- 2003-cü ildə

468. Abgöl milli parkı yaradılmışdır:

- 2007-ci ildə
- 2010-cu ildə
- √ 2003-cü ildə
- 2000-ci ildə
- 2005-ci ildə

469. Naxçıvan İR – nın ekoloji mühitinə mənfi təsir göstərən amillərdəndir:

- zəngin mineral sular
- məhsuldar torpaqlar
- zəngin bitki örtüyü
- meyvəçiliyin inkişafı
- √ sıx meşələrin olmaması

470. Naxçıvan İR – da dağ – mədən, tikinti, nəqliyyat və digər sahələrin inkişafının mənfi ekoloji nəticələridir: 1. torpaq fondunun pozulması 2. həyat səviyyəsinin yüksəlməsi 3. biomüxtəlifliyə dəyən ziyan 4. torpaqdan səmərəli istifadə 5. su ehtiyatlarının çirklənməsi 6 sudan səmərəli istifadə

- √ 1,3,5
- 2,4,6
- 2,4,5
- 2,3,5
- 1,2,3

471. Naxçıvan İR – da ekoloji problemlərin yaranma səbəblərindəndir:

- √ faydalı qazıntıların hasilatı
- kömür hasilatı
- neft hasilatı
- duz hasilatı
- xalçaçılığın inkişafı

472. Naxçıvan İR ərazisindən axan və ən çox çirklənmiş tranzit çaylardır:

- Əylis, Kotan
- Əlincəçay, Araz
- √ Araz, Arpaçay
- Gilançay, Naxçıvançay
- Ordubadçay, Əlincəçay

473. Naxçıvan İR – nın təsərrüfatına zərər vuran və ekoloji durumu kəskinləşdirən səbəblərdəndir:

- fitomeliorasiya
- torpağın eninə şumlanması
- √ sellər
- meşə meliorasiya
- rütubətli iqlim

474. Naxçıvan İR – da torpaq eroziyasının qarşısını almaq və ekoloji düzünü yaxşılaşdırmaq tədbirləridir: 1. deflyasiya 2. fitomeliorasiya 3. mühəndisi 4. heyvandarlığı inkişaf etdirmək 5. aqrotexniki 6. şaquli şumlama

- 3,4,6
- 2,5,6
- √ 2,3,5
- 1,2,4
- 2,4,5

475. Naxçıvan İR – da torpaqların ekoloji vəziyyətinin pozulmasına təsir göstərir:

- abraziya
- yağıntılar
- √ şoranlaşma
- meşə meliorasiya
- rekultivasiya

476. Naxçıvan İR – da torpaq örtüyünün ekoloji vəziyyətinə mənfi təsir edir:

- √ eroziya
- rekultivasiya
- irriqasiya
- fitomeliorasiya
- biomüxtəliflik

477. Naxçıvan İR – da ekoloji vəziyyətin gərginləşmə səbəblərindəndir:

- √ kənd təsərrüfatının inkişafı
- cihazqayırma sənayesinin inkişafı
- xalçaçılığın inkişafı
- mineral suların qablaşdırılması
- yüngül sənayenin inkişafı

478. Naxçıvan İR – da ekoloji problemlərin kəskinləşmə səbəblərindəndir:

- √ dağ - mədən sənayesi
- meyvəçiliyin inkişafı
- şəkər çuğunduru istehsalı
- yeyinti sənayesi
- toxuculuğun inkişafı

479. Naxçıvan İR – da ətraf mühitə antropogen təzyiğin güclənməsi və texnogen landşaftların yaranma səbəbidir:

- √ təbii resurslarından kor təbii istifadə
- təbii resursların təkrar istifadəsi
- təbii resursların qorunması
- təbiətdən kompleks istifadə
- təbiətdən səmərəli istifadə

480. Azərbaycanda ətraf təbii mühitə mənfi təsir göstərən tikinti materialları istehsalı müəssəsidir?

- √ Qaradağ sement zavodu
- Beyləqan kərpiç zavodu
- Bakı azbest sement zavodu
- Bakı kərpiç zavodu
- Gəncə tikinti materialları kombinatı

481. Gəncə gil-torpaq kombinatının bərk formalı tullantıları və onların göstərdiyi mənfi təsirləridir?

- tozlar, su hövzəsinin çirklənməsi
- tozlar, bitki örtüyünün məhvi
- doğru cavab yoxdur
- √ şlamlar, torpaq örtüyünün deqradasiyası
- şlamlar, atmosferin çirklənməsi

482. Əlvan metallurgiya sənayesinin ətraf mühitə atdığı tullantılar içərisində üsiünlük təşkil edən qazlar aşağıdakılardır? 1. kükürd 4. hidrogen-sulfat 2. xlor 5. azot 3. karbot 6. benzopiren

- √ 1,3,5
- 2,3,4
- 3,4,5

- 4,5,6
- 1,2,3

483. Daşkəsəndə dağ-mədən sənayesi tullantılarının təsir göstərdiyi su hövzəsidir?

- √ Qoşqar çay
- Şəmkir çay
- Zəyəm çay
- Tovuz çay
- İncəçay

484. Daşkəsən filizsaflaşdırma kombinatı mənfi təsir göstərir?

- √ torpaq ehtiyatlarına
- hava hövzəsinə
- dağ göllərinə
- doğru cavab yoxdur
- meşə ehtiyatlarına

485. Azərbaycanda əlvan metallurqiya sənayesinin zərərli tullantılarının təsirinə daha çox məruz qalan komponentlər?

- √ torpaq və hava
- göllər və digər suları
- atmosfer və heyvanat aləmi
- doğru cavab yoxdur
- bitki və heyvanat aləmi

486. Azərbaycanda sement istehsalı hansı iqtisadi rayonun ətraf mühitinə mənfi təsir edir?

- √ Abşeron
- Şəki-Zaqatala
- Kür-Araz
- Naxçıvan
- Dağlıq Şirvan

487. Azərbaycanda ən iri qara metallurqiya müəssisələri və onların tullantılarının mənfi təsirinə məruz qalan təbii komponent?

- √ Sumqayıt boru yayma zavodu, hava və su hövzəsi
- Bakı təkrar qarametal zavodu, su hövzələri
- Sumqayıt boru yayma zavodu. Bitki örtüyü
- doğru cavab yoxdur
- Daşkəsən saflaşdırma kombinatı, hava hövzəsi

488. Azərbaycanın əlvan metallurqiya xammalı və onun hasilatının ətraf mühit komponentlərinə təsiri aşağıdakılardır?

- √ alunit, torpaq ehtiyatlarının deqradasiyası
- nefelin, suların çirklənməsi
- boksit, torpaqlarının çirklənməsi
- doğru cavab yoxdur
- boksit, hava hövzəsinin çirklənməsi

489. Əlvan metallurqiya müəssisələri içərisində ətraf mühitə daha çox tullantı atır?

- √ Gəncə gil-torpaq kombinatı
- Sumqayıt alüminium zavodu
- Gəncə əlvan metalların emalı zavodu
- Doğru cavab yoxdur
- Bakı əlvan metalların emalı və təkrar emalı zavodu

490. Əlvan metallurqiya sənayesinin zərərli tullantılarının təsirinə məruz qalan məntəqələr?

- √ Gəncə və Daşkəsən rayonu
- Sumqayıt və Mingəçevir şəhərləri
- doğru cavab yoxdur
- Naxçıvan və Şəki şəhəri
- Bakı və Şirvan şəhərləri

491. Elm, mədəniyyət və təsərrüfat üçün müstəsna əhəmiyyəti olan dövlət tərəfindən mühafizə edilən ərazilər və ya əkvatoriyalar adlanır

- ovçuluq təsərrüfatı
- heç biri
- √ qoruq
- milli park
- yasaqlıqlar

492. Eldar şamı təbiət qoruğunda mühafizə olunan əsas ağac növüdür:

- qaraçöhrə
- √ Eldar şamı
- qarmaqvari şam
- ardıc
- küknar

493. Eldar şamı Dövlət Təbiət qoruğu yaradılmışdır:

- 2002-ci ildə
- 2006-cı ildə
- √ 2004-cü ildə
- 1998-ci ildə
- 2000-ci ildə

494. Tuqay meşələri harada yerləşir ?

- Qabırçı çayı sahilində
- Araz çayı vadisində
- √ Kürçayı sahilində
- Turyançay sahilində
- Kürçayı mənsəbində

495. Endemik ağac növü hansı qoruqda mühafizə olunur ?

- Qobustan qoruğunda
- √ Eldar şamı qoruğunda
- Hirkan qoruğunda
- Bəsitçay qoruğunda
- Abşeron qoruğunda

496. Azərbaycan Konstitusiyasının ekologiya üzrə qəbul olunmuş maddələri aşağıdakılardır?

- maddə 21,35,102
- maddə 12, 20, 80
- √ maddə 14,39.78
- maddə 17,35, 90
- maddə 25, 38, 110

497. Azərbaycan Respublikasının Cinayət məəcəlləsinin hansı maddələri ekoloji cinayətlərə həsr olunmuşdur?

- √ 247-261-ci maddələri
- 130-170-ci maddələri
- 101-205-ci maddələri

- 105-156-ci maddələri
- 112-135-ci maddələri

498. Azərbaycanca “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında” qanun qəbul edilmişdir?

- √ 1997-ci ildə
- 1999-cu ildə
- 1998-ci ildə
- 1996-ci ildə
- 1995-ci ildə

499. Azərbaycanca “Ətraf mühitin mühafizəsi” haqqında qanun qəbul edilmişdir?

- 1998-ci ildə
- 2000-ci ildə
- √ 1999-cu ildə
- 1996-ci ildə
- 1997-ci ildə

500. Azərbaycanca “Ekoloji təhlükəsizlik haqqında” qanun qəbul olunmuşdur?

- 1998-ci ildə
- 1997-ci ildə
- 1996-ci ildə
- √ 1999-cu ildə
- 2000-ci ildə